

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย
ของประชาชนเจนเนอเรชัน Z กรุงเทพมหานคร
**The Factor Affecting Participation in Democratic Expression
of Generation Z in Bangkok**

ณิชลักษณ์ ฐิต นคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

พุทธศักราช 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสยาม

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย
ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร
(ภาษาอังกฤษ) The Factor Affecting Participation in Democratic Expression
of Generation Z in Bangkok

นามผู้วิจัย (ภาษาไทย) นิชานันท์ ฤกษ์ นนทร
(ภาษาอังกฤษ) Nichanath Na Nakorn

รหัสประจำตัวนักศึกษา 6517903010

สาขา การปกครอง

คณะ บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2566

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์แล้ว

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี)

เมื่อวันที่ ...1...../...07...../...67.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์

วันที่...1...../...07...../...67.....

ABSTRACT

Research Title : The Factor Affecting Participation in Democratic Expression of Generation Z in Bangkok

By : Nichanath Na Nakorn

Degree : Master's degree of Political science (Government)

Major : Government

Advisor :
(Prof. Dr. Yuwat Wuttimtee)

This study aimed to (1) investigate the level of participation in democratic expression of Generation Z in Bangkok, (2) study and compare the relationship between personal factors of Generation Z in Bangkok and participation in democratic expression, and (3) study the factors affecting participation in democratic expression of Generation Z in Bangkok. This was a quantitative research study using a questionnaire with a sample is generation Z in Bangkok. The participants were selected through non-probability sampling by Convenience Sampling totaling 400 individuals. The study found that in overall factors affecting participation in democratic expression of Generation Z in Bangkok and participation in democratic expression of Generation Z in Bangkok were at high level. Hypothesis testing revealed that (1) there was a statistically significant difference in participation in democratic expression based on education, occupation, and monthly income, (2) the factors about psychological and compensation significantly influenced participation in democratic expression.

Keywords: The factors affecting the expression, Democratic expression participation

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปได้ด้วยความกรุณาจากศาสตราจารย์ ดร. ยุวัฒน์ วุฒิเมธี อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ให้คำชี้แนะแนวทางการศึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนคำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ให้งานวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน สำเร็จไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้และสามารถนำ วิชาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของตลอดการดำเนิน วิจัย ทางผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ณิชาณัฐ ณ นคร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ก)
ABSTRACT.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ค)
สารบัญ.....	(ง)
สารบัญตาราง.....	(ฉ)
สารบัญภาพ.....	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์.....	5
2.2 แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง.....	7
2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	12
2.3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	12
2.3.2 หลักสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการมีพัฒนา.....	12
2.3.3 เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม.....	13
2.3.4 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	14
2.3.5 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	15
2.3.6 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	16
2.3.7 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	16
2.3.8 แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.....	17
2.3.9 บันไดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.....	18
2.4 แนวคิดการตัดสินใจเลือกตั้ง.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
2.6 กรอบแนวคิด.....	27
2.7 สมมติฐานการวิจัย.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	28
3.2 พื้นที่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
3.4 การทดสอบเครื่องมือวิจัย.....	30
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
3.6 การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล.....	34
4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม.....	35
4.3 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย.....	40
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	44
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	51
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	55
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	62
ประวัติผู้วิจัย.....	67

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
3.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบประชากรศาสตร์.....	33
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	34
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านความรู้..... ทางการเมือง	36
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านลักษณะ..... ทางจิตวิทยา	37
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับรู้..... ข่าวสารทางการเมือง	38
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้าน..... ผลตอบแทน	39
4.6 ตารางสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม.....	40
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทาง..... ประชาธิปไตยด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	40
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทาง..... ประชาธิปไตยด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง	41
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทาง..... ประชาธิปไตยด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง	42
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทาง..... ประชาธิปไตยด้านการชุมนุมทางการเมือง	43
4.11 ตารางสรุป การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย.....	44
4.12 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในการ..... แสดงออกทางประชาธิปไตย	44
4.13 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วม.... ในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	45
4.14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตาม..... ระดับการศึกษาเป็นรายคู่	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมในการ..... แสดงออกทางประชาธิปไตย	46
4.16 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตาม..... อาชีพเป็นรายคู่	46
4.17 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเดือนกับการมีส่วนร่วม.... ในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	47
4.18 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนก..... ตามรายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่	47
4.19 ตารางสรุป สมมติฐานที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล..... กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	48
4.20 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทาง..... ประชาธิปไตย	48
4.21 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม..... ในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	49

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	27

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ในการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักหรือเป็นกติกากำหนดแนวทางสำหรับการที่รัฐจะใช้อำนาจปกครองประชาชนและมีหลักการจัดระเบียบการปกครอง รัฐบาลจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ด้วยการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นั่นคือ ประชาชนอยู่ในฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาลซึ่งบ่งชี้ถึงมิติของการปกครองในด้านความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเป็นรัฐบาล โดยประชาชน หมายถึง ประชาชนหรือพลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครองได้ ถ้าหากได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เป็นรัฐบาลเพื่อประชาชน หมายถึงรัฐบาลต้องมีจุดประสงค์เพื่อความผาสุกของประชาชน และจะต้องมีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง เพื่อจะได้เป็นหลักประกันว่าผู้ปกครองจะต้องปกครองเพื่อประชาชน หากผันแปรจากจุดหมายนี้ ประชาชนจะได้มีโอกาสเปลี่ยนผู้ปกครองผ่านการเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองของประเทศ และที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยมากหรือน้อย สามารถพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ

การเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ รู้สึกตระหนักและเห็นคุณค่าสัทธิศาสตร์รอบ ประชาธิปไตยจนเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยเวลาในการปลูกฝัง โดยเริ่ม ตั้งแต่ครอบครัว สถาบันการศึกษา และจากสังคม โดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาระบบให้มี ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของชาติ กระบวนการพัฒนาทางการเมืองของ ประเทศไทยต่อไปในอนาคต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่รัฐบาลหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ในการสร้างสังคมประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง ด้วยการ ส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นส่วนสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมประชาธิปไตยในเยาวชนรุ่นใหม่ เชนเนอร์ชั่น Z ที่จะเป็นกำลังหลักของประเทศชาติต่อไปในอนาคต เพื่อพัฒนาสังคมไปสู่สังคม ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการ แสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอร์ชั่น Z กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในการมีส่วนร่วมของเยาวชนของประเทศในระบอบประชาธิปไตย โดยมี พระมหาภคัตรีย์เป็นประมุข

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอร์ชั่น Z กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับใด

1.2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนเจนเนอร์ชั่น Z กรุงเทพมหานครที่ต่างกันมีส่วนร่วมใน การแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกันหรือไม่

1.2.3 ปัจจัยด้านใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของ ประชาชนเจนเนอร์ชั่น Z กรุงเทพมหานคร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

1.3.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานครกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

1.3.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z และมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

1.4.2 ขอบเขตของพื้นที่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา วันที่ 1 ธันวาคม 2566 - 28 กุมภาพันธ์ 2567

1.4.3 ขอบเขตของประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประชากรการศึกษา คือประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร เนื่องจากประชากรมีเป็นจำนวนมาก ทำการคำนวณจากสูตรไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ได้ขนาดตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) โดยวิธีสะดวก (Convenience or accidental Sampling)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

1.5.2 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

1.5.3 ผลการศึกษาที่ได้จะใช้เป็นแนวทางการพัฒนาในการมีส่วนร่วมของเยาวชนของประเทศในระบอบประชาธิปไตย

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม หมายถึง ปัจจัย ด้านความรู้ทางการเมือง ด้านลักษณะทางจิตวิทยา ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และปัจจัยด้านผลตอบแทน

1.6.2 การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย หมายถึง การมีส่วนร่วม ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง

1.6.3 ประชาชน หมายถึง ประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 18-35 ปี

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง
- 2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้ง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิด

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ความหมายของประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic Segmentation) คือ การใช้ข้อมูลของบุคคลที่มีความแตกต่างกันเพื่อแบ่งกลุ่มการตลาดผู้บริโภค ซึ่งมีข้อมูลที่หลากหลายแต่ที่เป็นที่นิยมมักจะมี ความเกี่ยวข้องกับอายุ เพศ ระยะเวลาชีวิต รายได้ อาชีพ การศึกษา ศาสนา และเชื้อชาติกำเนิด (Kotler, 2000)

ซึ่งหลักเกณฑ์นี้นิยมใช้สำหรับแบ่งกลุ่มทางการตลาด ซึ่งจะจำแนกตามลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกันแล้วจะส่งผลถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมา ได้แก่

1) เพศ ซึ่งเป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่มที่ถูกใช้เป็นอย่างมาก เพราะเพศสามารถบ่งบอกได้ถึง ความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกัน เช่น สินค้าที่มีการตลาดมุ่งไปที่เพศหญิงจะเป็นผ้าอนามัย ตึกตา และเครื่องสำอาง ส่วนเพศชายจะเน้นไปที่สินค้าเกี่ยวกับอุปกรณ์ตกแต่งรถ เป็นต้น ทั้งนี้ก็มีบาง สินค้าที่สามารถทำการตลาดได้แบบไม่เน้นจำกัดเพศ

2) อายุ เนื่องจากทุกการเติบโตของมนุษย์ย่อมมีความคิดเห็น ความรู้ และความต้องการ ที่แปรเปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับว่าในช่วงนั้นพบเจออะไร จำเป็นต้องทำอะไร เช่น ในวัยเรียนส่วนมากจะใช้ จ่ายไปกับอุปกรณ์การเรียน อาหาร เครื่องดื่ม และหนังสือตำรา ส่วนวัยทำงานก็มักจะมองหาสินค้าที่

มูลค่าสูงขึ้นทั้งพาหนะ ที่อยู่อาศัย ของใช้ครัวเรือน หรือแม้กระทั่งอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ที่มีระดับมากขึ้น เป็นต้น

3) รายได้ ซึ่งปัจจัยนี้เป็นส่วนที่มีความสำคัญเช่นกันเพราะหากมีความต้องการแต่ไม่มีกำลังซื้อเพียงพอก็ย่อมไม่เกิดพฤติกรรมการซื้อ รวมไปถึงรายได้ยังส่งผลต่อการเลือกซื้อสินค้าด้วยว่า แม้จะเป็นสินค้าเดียวกันแต่ระดับราคาที่ต่างกันก็เป็นทางเลือกที่ลูกค้าสามารถตัดสินใจเองได้ ซึ่งอาจจะเป็นการซื้อสินค้าที่ลดคุณภาพลงมาแต่มีราคาที่สามารถยอมรับได้และสอดคล้องกับรายได้ของตน

4) การศึกษา ซึ่งการศึกษาจะส่งผลเกี่ยวกับวิจารณญาณและระดับของการเลือกซื้อสินค้า รวมไปถึงความรู้ความเข้าใจและความจำเป็นที่แตกต่างกันย่อมทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ กันไป

5) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เนื่องด้วยบทบาทหน้าที่ทางสังคมที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อความต้องการที่แตกต่างกัน เช่น คนที่ทำงานในสำนักงานมีความจำเป็นต้องใช้รถยนต์ จักรยานยนต์ หรือรถสาธารณะในการเดินทางไปสำนักงาน แต่คนที่ทำงานจากที่บ้านก็จะมีความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานแบบออนไลน์ เป็นต้น

6) สถานภาพและครอบครัว ทั้งนี้คนที่มีสถานะทางสังคมที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการซื้อที่แตกต่างกัน เช่น คนโสดจะใช้ชีวิตเพื่อตัวเองทำงานเก็บเงินเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง แต่ทว่าคนมีครอบครัวโดยเฉพาะในฐานะแม่ก็ต้องมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับสินค้าในครัวเรือน อาหาร เสื้อผ้า และอื่น ๆ โดยจะเห็นได้ชัดจากการที่เมื่อแม่ไปซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อเมื่อใดก็จะต้องมีสินค้าเพื่อสมาชิกในครอบครัวทุกคนเสมอ เป็นต้น

ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ และเคยพบเจอมา ประกอบกับทักษะความรู้และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลเคยเผชิญและเกิดการเรียนรู้ แล้วสั่งสมเรื่อยมา ทั้งเรื่องที่ดีและไม่ดี เกิดเป็นทัศนคติความต้องการและความเห็นส่วนตัว ซึ่งเมื่อประกอบกันแล้วก็จะมีความเฉพาะเจาะจงตามลักษณะที่ต่างกันและส่งผลอย่างมากต่อวิธีการดำเนินชีวิตทั้งชีวิตประจำวันและการทำงาน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง

เมื่อกล่าวถึงการสื่อสารซึ่งเป็นความสามารถในการส่งสารหรือเนื้อหาจากแหล่งของสารไปยังผู้รับสาร โดยอาจจะเป็นระหว่างบุคคลถึงบุคคล บุคคลถึงเครื่องมือสื่อ หรือสื่อถึงบุคคล ผ่านกระบวนการที่ต้องมีทั้งเนื้อหาและวิธีการเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์บางสิ่งบางอย่าง ทั้งนี้การสื่อสารทางการเมืองก็เช่นเดียวกัน ย่อมเป็นการส่งและรับสารเพื่อพัฒนา ปรับปรุง สร้างอุดมการณ์ หรือแม้กระทั่งการเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างทางสังคม

ซึ่งกิจกรรมการสื่อสารทางการเมืองนี้เมื่อประกอบกับความผันแปรของบ้านเมือง การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม และสังคม จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาส่งผลให้ไม่สามารถมองเห็นจุดเริ่มต้นหรือจุดสุดท้ายอย่างเด่นชัด เช่นเดียวกับที่ปริมะ สตะเวทิน (2539) กล่าวว่า ผู้ส่งสาร ข่าวนสาร และผู้รับสารเป็นองค์ประกอบในกระบวนการสื่อสารในกิจกรรมที่เกิดขึ้น รวมไปถึงกิจกรรมทางการเมืองที่ต้องมีการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตที่ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคมใหญ่ ฉะนั้นคนจึงต้องสรรหาวิธีการสื่อสารเพื่อความเข้าใจให้ไปในทางเดียวกันให้ได้ ซึ่งสารที่ส่งนั้นอาจจะมีทั้งความรู้ ข้อมูลข่าวสารความเป็นจริง ความรู้สึก ความคิด หรือแม้แต่ทัศนคติ โดยทุกอย่างที่กำลังกล่าวมาจะสามารถหลอมรวมความสัมพันธ์ของกลุ่มคนที่คิดเห็นเหมือนกันเข้าหาเป็นพวกเดียวกัน จึงเรียกได้ว่าเป็นสังคม โดยสามารถแบ่งการสื่อสารในสังคมออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) สังคมดั้งเดิม ในสังคมลักษณะนี้ส่วนมากจะอำนวยความสะดวกขั้นสูงหรือชนชนนำที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางข่าวสารและความเป็นไปทางสังคม จึงส่งผลให้ในสังคมนี้ไม่มีนักการสื่อสารแบบวิชาชีพ

2) ระยะเวลาเปลี่ยน โดยจะมีการสื่อสารแบบทวีลักษณะทั้ง 2 ลักษณะคือ การสื่อสารแบบพบหน้าหรือ Face-to-Face และอีกหนึ่งลักษณะเป็นการสื่อสารผ่านการใช้เทคโนโลยีซึ่งในสังคมสมัยใหม่จะยึดเอาสิ่งนี้เป็นสื่อกลางทางสังคม แต่ทว่าไม่ว่าจะในลักษณะใดการสื่อสารก็ย่อมเป็นเรื่องที่ควบคุมได้ยากเมื่อต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคคล เพราะการเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อจากสิ่งเดิมสู่สิ่งใหม่นั้นยากเกินการคาดเดา

3) สังคมสมัยใหม่ ซึ่งในสังคมนี้นั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพราะผู้คนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย ยกตัวอย่างเช่น โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ สื่อโซเชียลมีเดีย และช่องทางอื่น ๆ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารให้มีความกว้างขวางและตรงไปตรงมามากยิ่งขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับความต้องการและความเป็นไปในสังคมที่หมุนเวียนไปตามเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่คนสามารถคิดค้นและพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ รวมไปถึงการเป็นสังคมสมัยใหม่ที่ผู้คนมีความ

เป็นกลาง ทุกข่าวสารสามารถสื่อสารได้ผ่านสื่อมวลชนที่มีจำนวนมาก ซึ่งวิชาชีพนี้ก็จะมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างมีจรรยาบรรณและคุณธรรม

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าในการสื่อสารทางการเมืองย่อมมีกระบวนการที่มีองค์ประกอบเดียวกันกับการสื่อสารอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่งในกระบวนการนี้ “การสื่อสาร” จะเป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับสังคมทั้งความเป็นไปและความเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็น “การสื่อสารทางการเมือง (Political Communication)” นั่นเอง

เมื่อกล่าวถึงการสื่อสารทางการเมืองก็จะมีเพียงคนเฉพาะกลุ่มที่จะมีความเข้าใจในคำหรือข้อความตามบริบทหรือกระบวนการทางการเมือง ทว่าแม้จะมีคนส่วนใหญ่ที่ยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงการเมืองแต่ตามระบบประชาธิปไตยนั้นก็ต้องอาศัยการขับเคลื่อนจากความคิดเห็น การตัดสินใจ และทิศทางความต้องการส่วนมากในประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนทุกคน ดังนั้นแล้วระบบทางการเมืองควรที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเกิดวิจรรณญาณในการตัดสินใจที่ถูกต้องตามหลักเหตุและผล จึงจะเรียกได้ว่า ประชาชนในประเทศได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพ

อลิสโตเติล ได้กล่าวไว้ว่า “การสื่อสารเป็นการแสวงหาวิธีการจูงใจทุกรูปแบบ” (Berlo, 1960) ด้วยการสื่อสารทางการเมืองที่มีมาอย่างยาวนานควบคู่กับการเมืองการปกครองมาโดยตลอด เมื่อมองย้อนไปถึงยุคกรีกโบราณ สิ่งนี้ก็ยังเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมือง เนื่องด้วยการเป็นตัวกลางที่ช่วยในการสื่อสารระหว่างประชาชนและผู้ปกครองให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันก่อนให้เกิดการพัฒนาที่ก้าวไปในทิศทางเดียวกัน

แต่ทว่าแม้การสื่อสารทางการเมืองจะมีมาอย่างยาวนานในทุกยุคทุกสมัยแล้วก็ยังถือว่าศาสตร์นี้เป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่มีการศึกษามากนัก ซึ่งแรก ๆ ในการศึกษาสำหรับปี ค.ศ.1940 จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในการรณรงค์เพื่อหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีในสหรัฐอเมริกาพบว่าการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนนั้นมิได้เป็นผลโดยตรงจากสื่อมวลชน แต่ทว่าเป็นการตัดสินใจที่เกิดมาจากการได้ติดต่อสื่อสาร พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้ก็เป็นเพราะความเชื่อใจและไว้วางใจของบุคคลนั้นเชื่อบุคคลที่รู้จักมากกว่าสื่อมวลชน (Learfield, 1944 อ้างถึงใน New World Encyclopedia, n.d.) จึงอนุมานได้ว่าการสื่อสารทางการเมืองที่ถือว่าเป็นศาสตร์นั้นเกิดขึ้นในยุคเดียวกับสื่อโทรทัศน์ หรือเป็นช่วงปี ค.ศ.1950 ฉะนั้นช่องทางสื่อดังกล่าวนี้จึงมีอิทธิพลมากต่อเครื่องมือและผู้รับข่าวสารทางการเมือง

ต่อมาสื่อเหล่านี้ก็ถือใช้งานเรื่อยมาทั้งในปี ค.ศ.1956 ในการรณรงค์หาเสียงเพื่อเลือกตั้งประธานาธิบดีของนายพลไอเซนฮาวน์ หรือกระทั่งปี ค.ศ.1960 สมัยของจอห์น เอฟ. เคนเนดี ก็ยังคงใช้

สื่อโทรทัศน์เป็นหลักอยู่แต่ควบคู่ไปกับการโต้ว่าที่กับรองประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน จนสามารถสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักคุ้นเคยได้มากกว่าคู่แข่งในการเลือกตั้งครั้งนั้น และสามารถสร้างความประทับใจได้จากบุคลิกภาพและ โทมน้ำเสียงที่โดดเด่น ทั้งบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือที่ส่งผ่านจากอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ สิ่งเหล่านี้จึงส่งเสริมให้จอห์น เอฟ. เคนเนดี ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนั้น (Newman, 1994) และด้วยองค์ประกอบเหล่านี้จึงทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกากลายเป็นต้นแบบการศึกษาศาสตร์แห่งการสื่อสารทางการเมือง (เสถียร เขยประทับ, 2551)

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ประเทศต้นแบบการสื่อสารทางการเมืองที่ประเทศอื่น ๆ นิกรถึง คือ ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นเอง แล้วต่อมาก็ได้เกิดการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าวควบคู่กับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามโลกที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ นำไปสู่การยอมรับว่า การสื่อสารทางการเมืองคือศาสตร์สาขาหนึ่งอย่างแท้จริง และสำหรับการเรียนการสอนในศาสตร์นี้ก็จะมุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบการสื่อสารทั้งผู้ส่งสารที่เป็นแหล่งกำเนิดสาร ข้อมูลข่าวสารที่เป็นเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดไปยังผู้รับสารที่มีหน้าที่แปลข่าวสารประกอบความรู้ ทักษะคิด หรือประสบการณ์เพื่อสร้างความเข้าใจและตีความเนื้อหา รวมไปถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการดังกล่าวและผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบกลับอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่ และกระทำอย่างไรต่อไป ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดนี้จะมีความเชื่อมโยงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสถานการณ์ทางการเมือง กล่าวได้ว่ายิ่งการเมืองมีการเคลื่อนไหวมากเพียงใด การสื่อสารทางการเมืองก็ย่อมคู่เคียงกัน

หนึ่งในช่องทางสำคัญของกระบวนการสื่อสารทางการเมืองที่ขาดไม่ได้คือ สื่อมวลชน ผู้ซึ่งทำหน้าที่ติดตาม คัดกรอง และถ่ายทอดข่าวสารสู่ประชาชน โดยในยุคนี้ก็มีสื่ออยู่หลายประเภททั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารทางดาวเทียม นอกจากนี้สำหรับการศึกษาศาสตร์ดังกล่าว นักรัฐศาสตร์ชาวเยอรมันชื่อ คาร์ล ดอยส์ ได้กล่าวว่าจะแยกความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและการสื่อสารออกจากกันไม่ได้ เนื่องด้วยเส้นใยสมองคือส่วนหนึ่งในเส้นใยประสาทของมนุษย์ ซึ่งเปรียบเทียบกับเส้นใยสมองของรัฐบาลกับการสื่อสาร ไม่มีรัฐบาลใดดำเนินงานหรือกิจกรรมได้หากขาดการสื่อสาร เพราะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะนำมาซึ่งการสนับสนุนหลายด้านจากประชาชน ฉะนั้นการสื่อสารทางการเมืองจึงเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ประชาชนคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงการสร้างค่านิยมและเป้าหมายร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างและหลากหลาย

กล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นตัวกลางในการติดต่อระหว่างผู้ปกครอง บุคลากรทางการเมือง และประชาชนได้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการออกความเห็น ออกเสียง หรือปฏิบัติตามนโยบายเพื่อ

ประโยชน์ของสังคมส่วนรวม รวมไปถึงการติดตาม สอดส่อง ตรวจสอบกระบวนการบริหารของภาครัฐ ด้วยความโปร่งใส

อัลมอนต์และพาวเวล กล่าวถึง “การสื่อสารทางการเมือง” ว่าเป็นวิธีช่วยระบบการเมืองที่ทำหน้าที่สำหรับรวบรวมและเรียกร้องผลประโยชน์ หรือการกำหนดนโยบายสาธารณะต่อไป ส่วนในเรื่องของการนำไปปฏิบัติ นั้น เป็นไปในทิศทางเดียวกับ Denton & Woodward ที่ได้ให้นิยามว่า เป็นการถกเถียงเกี่ยวกับประโยชน์ กฎระเบียบ และอำนาจหน้าที่ที่เป็นสาธารณะในสังคมของประชาชน

ทั้งนี้ Manuel Pares I Maicas (ชวินธร ม้าทอง, 2560) ก็ได้กล่าวว่า การสื่อสารการเมือง คือ การสื่อสารที่สัมพันธ์กับระบบในสังคม อันประกอบด้วย พรรคการเมืองต่าง ๆ รัฐบาล และกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของประชาชน ซึ่งจะมีการสื่อสารแบบโน้มน้าวใจทั้งข้อเท็จจริงและไม่จริงเพื่อสร้างทั้งผลบวกและลบ เช่น ความเป็นหมู่พวก อุดมการณ์ ความขัดแย้ง มติ ผลประโยชน์และอำนาจ เป็นต้น ทั้งนี้ก็อาจจะสื่อสารออกมาในรูปแบบของข่าว โฆษณา หรือเหตุการณ์จำลองก็ได้ทั้งหมด ซึ่งการสื่อสารทางการเมืองนี้จะเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในช่วงของการเลือกตั้งเพื่อหาเสียงในระบอบประชาธิปไตยที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเสียงส่วนมากของประชาชน

McNair & McNair (2011) กล่าวถึงคุณลักษณะของการสื่อสารทางการเมืองดังนี้

- 1) เป็นการกระทำโดยผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งมีการตั้งเป้าหมายที่

เฉพาะเจาะจงไว้ก่อนแล้ว

- 2) สื่อมวลชนและประชาชนผู้เลือกตั้งได้ส่งถึงนักการเมือง

- 3) สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารการเมืองแก่สาธารณะ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ อาทิ

เช่น การติดตามสถานการณ์สด สกู๊ปข่าว รายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ บทความวิจารณ์ตามนิตยสาร เป็นต้น

นอกจากนี้กิจกรรมทางการเมืองยังหมายรวมถึงข้อความ วาจา ภาพวาด ภาพถ่าย ลายลักษณ์อักษร การแต่งกาย การจำลองสถานการณ์ หรือกระทั่งจดหมาย ซึ่งกล่าวคือหมายถึงทุกสิ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองแล้วปรากฏสู่สายตาประชาชนหรือมีการส่งถึงผู้รับสารแบบเฉพาะเจาะจงนั่นเอง

นันทนา นันทวิโรภาส (2558) กล่าวว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการสื่อสารทางการเมือง ได้แก่

- 1) องค์กรทางการเมือง ทำหน้าที่ส่งสารออกไปเพื่อโน้มน้าวการตัดสินใจของ

ประชาชน ประกอบด้วยองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

- พรรคการเมือง นับว่าเป็นแหล่งรวมของคนที่มีอุดมการณ์และแนวความคิด

ที่คล้ายกัน ภายใต้พันธกิจที่สำคัญคือการปกครองตามกฎหมาย กล่าวคือหน้าที่พรรคการเมืองจะ

เป็นรัฐบาลได้ต้องผ่านการเลือกตั้ง ที่ต้องพยายามโน้มน้าวใจประชาชนส่วนมากให้เลือกมาอยู่ข้างตน ผ่านการแสดงออกถึงความเข้าอกเข้าใจในปัญหา ความมีคุณธรรม เพื่อสร้างนโยบายที่เอื้อต่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งก็มีช่องทางที่หลากหลายสำหรับการประชาสัมพันธ์ทั้งการ แสดงออกแบบพันธมิตรหรือการปั่นข่าวเพื่อสร้างความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งที่แต่ละพรรคการเมืองก็จะเน้นย้ำการสื่อสารทางการเมืองเข้าไปอีกผ่านการมีที่ปรึกษาทางการ สื่อสารทางการเมืองอันเป็นวิชาชีพอย่างจริงจัง

- องค์กรสาธารณะหรือองค์กรภาคประชาชนหรือ Public Organization ที่ไม่ใช่ภาครัฐนี้ แต่มีเพื่อสนับสนุนหรือต่อต้านพรรคการเมืองตามปัญหาและสถานการณ์ ณ ขณะนั้น ได้แก่ สหภาพแรงงาน กลุ่มผู้บริโภค และสมาคมวิชาชีพ

- กลุ่มกดดันหรือ Pressure Groups ซึ่งเป็นการรวมตัวเฉพาะกิจที่มีเป้าหมายชัดเจนและต้องการขับเคลื่อนกิจกรรมบางอย่างเพื่อการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะเจาะจง ทว่ากลุ่มกดดันนี้ต้องใช้ความพยายามในการสื่อสารอย่างมากสำหรับการโน้มน้าวความคิดหรือทัศนคติของบุคคลทั่วไป

- องค์กรก่อการร้ายหรือ Terrorist Organizations คือการรวมตัวของกลุ่มคนแล้วใช้วิธีการรุนแรง มีทั้งที่สร้างความเสียหายแก่เป้าหมายโดยเฉพาะหรืออาจสร้างความเสียหายเป็นวงกว้างแก่สาธารณชนด้วย ซึ่งการก่อการร้ายที่เคยมีให้พบเห็นมีทั้งการระเบิดกลางเมือง ระเบิดสถานที่สำคัญ จี้เครื่องบิน โดยสาร ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ ไปจนถึงการลอบสังหาร ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะใช้การ แสดงออกที่สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงเป็นเครื่องมือที่สื่อถึงความเคลื่อนไหวและเป้าหมายของกลุ่ม ยิ่งผลงานที่กลุ่มนี้ทำได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณชนและเป็นที่น่าสนใจของสื่อมวลชนมากเพียงใดก็ถือว่าบรรลุเป้าหมายมากเท่านั้น อาทิเช่น กลุ่ม Al-Qaeda ในตะวันออกกลาง กลุ่ม IRA ในประเทศไอร์แลนด์เหนือ และกลุ่มตาลิบันในประเทศอัฟกานิสถาน ซึ่งกลุ่มก่อการร้ายนี้ก็ได้เข้าปกครองประเทศอัฟกานิสถานและมีกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะเพศหญิง เป็นต้น

2) สื่อมวลชน ทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการนี้ เพราะต้องอาศัยสื่อมวลชนในการเป็นตัวกลางระหว่างนักการเมืองและประชาชนไม่ว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ส่งสารหรือรับสารก็ตาม

3) ประชาชนที่เป็นทั้งผู้รับสารและส่งสาร หรือกล่าวอีกอย่างคือกลุ่มนี้เป็นเป้าหมายการสื่อสารทางการเมือง จึงถือได้ว่าประชาชนคือผู้ตัดสินความสำเร็จว่าการสื่อสารนั้นจะบรรลุ

เป้าหมายหรือไม่ ประกอบกับความแตกต่างทางลักษณะส่วนบุคคลทั้งเพศ อาชีพ ช่วงวัย สถานภาพและอื่น ๆ ที่จะมีผลถึงความคล้อยตามหรือต่อต้านในลำดับต่อไป

2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

จุฬารัตน์ โสตะ (2543) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่กลุ่มคนหรือตัวบุคคลให้การสนับสนุนกิจกรรม รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในภารกิจนั้น ๆ ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้จะสามารถหลอมรวมความรู้และทักษะจนเกิดความรักและผูกพันกับองค์กรต่อไป

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมว่าเป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนา อันเริ่มจากการคิดค้น วางแผน ตัดสินใจ จัดหาทรัพยากรและเทคโนโลยี บริหารจัดการ ติดตามควบคุม ไปถึงการบรรลุเป้าหมายและประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงาน ซึ่งการที่จะได้รับความร่วมมือในกิจกรรมก็ควรที่จะมีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นหรือประชาชนด้วย

สุริยา วีรวงศ์ (2539) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นเรื่องของประชาชนที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาดังแต่การระดมความคิดเพื่อสร้างแนวทางไปจนเสร็จสิ้นกิจกรรม ซึ่งทุกขั้นตอนก็จะมุ่งเน้นการเข้าส่วนของประชาชนเป็นหลัก

นอกจากนี้เฉลียว บุรีภักดี (2545) ได้กล่าวว่า เป็นการเข้าร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมโครงการ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาของผู้รับที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าถึงเพียงแค่กิจกรรมที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อพัฒนาเท่านั้น แต่หมายรวมถึงกิจกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วและกำลังดำเนินการด้วย

2.3.2 หลักสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา

หลักปฏิบัติสำคัญในการพัฒนาการมีส่วนร่วม (บัณฑร อ่อนคำ และ สามารถ ศรีจันจงค์, 2544) มีดังนี้

- 1) การลำดับความสัมพันธ์ที่เสมอภาค เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการที่ทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในความต้องการและสิ่งที่สามารถเป็นไปได้ ซึ่งควรที่ดำเนินการเองในขั้นตอนต่าง ๆ ตามทักษะและความสามารถที่เหมาะสมกับงาน

2) การอิสระ ซึ่งเป็นการไม่จำกัดหรือครอบงำความคิด ความเชื่อของกันและกัน กล่าวคือเป็นการให้อิสระทางความคิดและการแสดงออกโดยปราศจากอคติ ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่มุ่งจับผิดหรือเอาบรรทัดฐานตัวเองไปตัดสินคนอื่น

3) การมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มในชุมชนที่มีความหลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเท่าเทียม ไม่ยึดความเห็นเพียงแต่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง รวมไปถึงต้องมีความยุติธรรมและเสมอภาค

4) การมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพราะสำหรับแต่ละกิจกรรมก็จะมีขั้นตอนที่ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน บ่อยครั้งที่มักพบปัญหาการเพิกเฉยไม่ให้ความร่วมมือจากคนในชุมชน ซึ่งก็จะก่อให้เกิดปัญหาเล็กน้อยไปจนถึงใหญ่โตในแต่ละขั้นตอน และปัญหานี้ส่วนมากแล้วก็จะเกิดมาจากการขาดความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรม หรืออีกหนึ่งสาเหตุคือผู้นำปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้ข้ออ้างว่าวางแผนไว้แล้ว ลงมือทำไปแล้ว ไม่สามารถเปลี่ยนหรือแก้ไขอะไรได้ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารที่ผิดพลาดมาก เพราะจะนำมาสู่การไม่ยอมรับหรือต่อต้านจากกลุ่มคนในชุมชนต่อไป

2.3.3 เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม

การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนมีเงื่อนไขดังนี้ (ถวิลวดี บุรีกุล, 2552)

- 1) Freedom to Participate เป็นการที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างอิสระ
- 2) Ability to Participate เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) Willingness to Participate เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ

หากการเข้าร่วมของประชาชนถูกจำกัดอิสระ ถูกกีดกัน หรือถูกบังคับแล้วจะส่งผลให้การมีส่วนร่วมของประชาชนจะไม่เกิดขึ้นเลยอย่างแท้จริง ทั้งนี้การมีส่วนร่วมจะประสบความสำเร็จยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ได้แก่

1) ในสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เหมาะแก่การสร้างการมีส่วนร่วม เพราะการมีส่วนร่วมนั้นประชาชนควรต้องมีการเตรียมตัวก่อนเริ่มกิจกรรม

2) หากต้องมีค่าใช้จ่ายควรจะมีการแสดงถึงผลตอบแทนที่เหมาะสมอย่างชัดเจน

3) ในทุกกิจกรรมต้องสร้างความสนใจเพื่อดึงดูดการมีส่วนร่วมได้

4) ทั้ง 2 ฝ่ายต้องสามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจซึ่งกันและกัน

5) ทุกการเข้าร่วมต้องไม่สร้างความกังวลเกี่ยวกับหน้าที่การงานหรือผลกระทบทางลบแก่ความรู้สึกของประชาชน ซึ่งมีวิธีการดังนี้

- สร้างความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญร่วมกัน
- มีวิธีที่ดึงดูดความสนใจที่จะเข้าร่วม
- สร้างพื้นฐานและค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยม
- สร้างความภาคภูมิใจจากชื่อเสียงเมื่อมีการเข้าร่วม
- ไม่บังคับเปลี่ยนไปจากบรรทัดฐานที่กลุ่มยึดถืออย่างหนักแน่น
- สร้างการเปลี่ยนแปลงจากแรงกดดันด้านความรู้และปัญญา
- ทุกขั้นตอนต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมและร่วมปรึกษาหารือกัน
- ปรับปรุงขั้นตอนและสัดส่วนการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน

2.3.4 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

พจนานุกรมอังกฤษฉบับ Oxford ได้นิยามการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการกระทำในประเด็นใดก็ตามที่บุคคลเกิดความสนใจรวมไปถึงการปฏิบัติกิจกรรมทั้งที่จริงจังและไม่จริงจัง เรียกว่าตรงกันข้ามกับความเมินเฉย ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นไม่จำเป็นต้องกระทำโดยตรงแต่เป็นทางใดก็ได้เช่นเดียวกัน ทั้งทัศนคติ ความสนใจ ความคิดเห็น ความห่วงกังวลก็ถือว่าเป็นหนึ่งในส่วนร่วมเช่นเดียวกัน ในขณะเดียวกัน “การมีส่วนร่วมของประชาชน” จึงหมายถึง ลักษณะของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเป็นอยู่ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง หรือแม้แต่วัฒนธรรมก็ตาม ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมก็มักจะเป็นไปเพื่อสร้างอำนาจต่อรองสำหรับการปรับปรุงสถานภาพทางสังคมของชุมชน (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2550) สอดคล้องกับเจมส์ แอลเครย์น ที่ได้ให้ความหมายว่าเป็นกระบวนการที่เป็นไปเพื่อสื่อสารถึงปัญหาหรือความต้องการและมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ รวมไปถึงการสนับสนุนและการตัดสินใจที่ดีกว่าจากสาธารณชน

คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545) กล่าวว่า Public Participation เป็นเรื่องของโอกาสสำหรับประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การบริหารเพื่อตัดสินใจทุกประเด็นที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชน และประเทศชาติ ผ่านการแสดงทัศนะความเห็น ตั้งเป้าหมาย วางแผนงานและแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล (2549) กล่าวว่า การให้ความสำคัญและอำนาจการตัดสินใจแก่เสียงส่วนมากของประชาชนที่มีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน จึงเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย

ปีทมา สุธกาบั้ง (2552) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นการเปิดโอกาสแก่ประชาชนให้มีสิทธิอย่างเท่าเทียมในนโยบายที่เป็นสาธารณะหรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ คุณภาพการดำเนินชีวิตและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เมื่อมีการสร้างการมีส่วนร่วมแล้วก็จะเป็ผลดีต่อการดำเนินงานในขั้นต่อไปทั้งการกำหนดแนวทางปฏิบัติ การขอความร่วมมือ การสนับสนุน ไปจนถึงความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ในอนาคตต่อไป

2.3.5 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากข้อมูลของเครย์ตัน (2005/2551) กล่าวถึงประโยชน์ไว้ดังนี้

1) มีคุณภาพการตัดสินใจที่ดีขึ้น เนื่องจากการได้มาซึ่งผลลัพธ์ทางเลือกที่เป็นหนทางใหม่ ๆ อันก่อให้เกิดประสิทธิผล เพราะมีกระบวนการที่ดำเนินการผ่านการปรึกษาหารือร่วมกันในสาธารณชนและผู้นำเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และความต้องการสำหรับแต่ละนโยบายให้แจ่มชัด

2) ลดต้นทุนและความล่าช้าให้น้อยลง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้นเทียบไม่ได้เลยกับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากความขัดแย้งเพราะไม่ยอมรับในการตัดสินใจแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งค่าใช้จ่ายแบบหลังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระยะยาว ก่อให้เกิดความล่าช้า สูญเสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ และโครงการประสบความล้มเหลวในที่สุด

3) สร้างฉันทามติ เมื่อมีการสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนแล้วจะสามารถลดความขัดแย้งและโต้แย้งทางการเมืองได้ เพราะมีข้อตกลงที่สร้างร่วมกันแล้ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในขั้นตอนต่อ ๆ ไป

4) ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ เมื่อประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้วก็จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และส่งผลต่อไปถึงความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือและสนับสนุนจวบจนเฝ้าดูถึงผลลัพธ์ของการดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ

5) หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้าย สามารถทำได้ด้วยการเปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้เข้ามาแสดงเจตจำนงตลอดการดำเนิน โครงการ จะเป็นประโยชน์ในการช่วยลดโอกาสโต้แย้งและแบ่งพรรคแบ่งพวกจนนำไปสู่การปะทะที่รุนแรง

6) รักษาความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม โดยมีกระบวนการที่โปร่งใสและชอบธรรม ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

7) คาดการณ์ความกังวลและทัศนคติของประชาชน เพราะการรับรู้มุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานของหน่วยงาน จะทำให้สามารถคาดเดาปฏิกิริยาตอบกลับของประชาชนได้

8) พัฒนาภาคประชาสังคม เป็นการให้ความรู้ทั้งรายละเอียดโครงการและการตัดสินใจของรัฐ ทั้งฝึกอบรมผู้นำ ฝึกทักษะการแก้ปัญหาพร้อมกันอย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเกิดปัญหาประเภทใดในอนาคต

2.3.6 ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เป็นการกระทำที่ไม่ได้มุ่งเน้นระเบียบขั้นตอน ความต่อเนื่องหรือผลสำเร็จ แต่จะต้องมีความเต็มใจที่จะทำ ด้วยเล็งเห็นผลต่อการดำเนินนโยบาย การบริหาร หรือตัดสินใจในตำแหน่งของรัฐบาลไม่ว่าระดับใด เนื่องด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสังคมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะวิธีการมีส่วนร่วมนี้จะช่วยสร้างแนวทางความเข้าใจที่ตรงกันอย่างแท้จริงระหว่างผู้ปกครองและประชาชน ส่งผลให้นโยบายของภาครัฐเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมตอบสนองต่อทุกฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เป็นการเปิดโอกาสสำหรับบุคคลหรือกลุ่มประชาชนทั้งทางตรงและอ้อมเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งกระบวนการนี้จะดำเนินการแบบระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างสรรค์แนวทางที่ดีกับทุกฝ่ายมากที่สุด และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนต้องมีความสนใจ เต็มใจ มีเสรีภาพอย่างอิสระปราศจากการครอบงำใด

2.3.7 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สามารถแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Apiwat Mualchaiyaphum, 2548) ได้ดังนี้

1) การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง

นับตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2576 ซึ่งถือเป็นการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรครั้งแรกของประเทศไทย แม้จะเป็นทางอ้อมในระดับท้องถิ่นแล้วผู้แทนท้องถิ่นก็จะดำเนินการเพื่อเลือกผู้แทนราษฎรอีกทอดหนึ่ง แต่ก็เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการเมืองที่ถือเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นสังคมประชาธิปไตยนั้นคือ “การเลือกตั้ง” ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการการปกครองในระบอบดังกล่าว ส่งผลให้ปัจจุบันก็ได้มีการเลือกตั้งสำหรับหน้าที่ต่าง ๆ ในส่วนของการปกครองเรื่อยมา

2) การรณรงค์หาเสียง ที่แบ่งย่อยออกเป็น 2 ระยะ คือ

2.1) หาเสียงในช่วงที่ไม่มีพรรคการเมือง ซึ่งในช่วงนี้จะอาศัยความสามารถ ชื่อเสียง ประกอบกับบุคลิกภาพส่วนตัวเพียงเท่านั้น ไม่มีกรกล่าวถึงนโยบายของกลุ่มใด ๆ

2.2) หาเสียงในช่วงที่มีพรรคการเมือง เริ่มจากในช่วงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2489 ที่เริ่มมีพรรคการเมืองกำเนิดขึ้นมาแล้วอย่างชัดเจน แต่ก็ได้หายไปช่วงหนึ่งในตอนที่มีการยึดอำนาจการปกครอง หลังจากนั้นได้กลับมามีบทบาทอย่างกว้างขวางอีกครั้งเมื่อ พ.ศ.2498

3) การดำเนินกิจกรรมต่อปัญหาการเมือง

ซึ่งก็หมายรวมได้ถึงทั้งกิจกรรมแบบบุคคลและแบบกลุ่ม แล้วดำเนินการเพื่อตอบสนองกับปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศไทย อาทิเช่น “ไฮปาร์ค” ซึ่งเป็นการอภิปราย ณ สนามหลวงในช่วงก่อนการเลือกตั้งปี พ.ศ.2500 ซึ่งจอมพล ป.พิบูลสงครามได้นำรูปแบบนี้มาจากประเทศอังกฤษ รวมไปถึง “เฟรชคอนเฟอเรนซ์” จากสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ฉะนั้นการเข้าร่วมในรูปแบบสุดท้ายนี้จึงพบเห็นได้น้อย คือ

3.1) กลุ่มของกรรมกร ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2487 ชื่อ สหบาลกรรมกรกลาง (Central Union of Labour) ต่อมา พ.ศ.2494 เปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมกรรมกรไทย” (Thai National Trades Union Congress) และได้จัดตั้งสมาคมแรงงานเสรีแห่งประเทศไทย (Thai Free Workmen's Association of Thailand) เมื่อ พ.ศ.2497 แล้วประกาศใช้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์และพัฒนามาเป็น “สหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย” (Labour Congress of Thailand) ในปี พ.ศ. 2518

3.2) กลุ่มชาวนา ซึ่งมีบทบาทมากที่สุดเพราะประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมกว่าร้อยละ 70 ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการรวมกลุ่มในรูปแบบชั่วคราวที่รวมตัวกันเรียกร้องเมื่อเกิดปัญหาในท้องที่ต่าง ๆ และเมื่อได้รับการแก้ไขแล้วก็ได้แยกย้ายกัน โดยแบ่งออกเป็น (1) กลุ่มชาวนา (2) สมาคมชลประทานราษฎร์ และ (3) สหกรณ์

3.3) พรรคการเมือง ในอดีตพรรคการเมืองไม่ถูกมองเห็นความสำคัญเพราะผู้ปกครองได้ใช้อำนาจโดยปราศจากพรรคการเมืองเป็นฐาน ส่งผลให้ไม่มีการพัฒนาพรรคการเมืองเรื่อยมาและไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.3.8 แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

สามารถกำหนดแนวทางแบ่งออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2559) ดังนี้

- 1) ให้ความสนใจและติดตามข่าวสารบ้านเมือง
- 2) ตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานของเหล่านักการเมืองว่าโปร่งใสหรือไม่
- 3) ให้การสนับสนุนแก่นักการเมืองที่ดีและมีอุดมการณ์เพื่อบ้านเมือง
- 4) ไม่สนับสนุนและร่วมต่อต้านนักการเมืองที่ไม่ดี

- 5) กระทำตนในการเป็นพลเมืองดีที่ให้ความร่วมมือกับทางหน่วยงานราชการ
- 6) คัดค้านและต่อต้านแนวคิดนโยบายที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาเดือดร้อนแก่ส่วนรวม
- 7) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงด้วยความละเอียดถี่ถ้วน
- 8) เสนอแนะแนวทางการปัญหาแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 9) เข้าร่วมชุมนุมเพื่อคัดค้านบางอย่างทางการเมืองโดยไม่ละเมิดสิทธิผู้ใด
- 10) รักษาและปกป้องไม่ให้ใครมาละเมิดสิทธิตนเอง
- 11) เผยแพร่องค์ความรู้หรือความจริงเกี่ยวกับการเมืองอย่างถูกต้อง
- 12) มีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ต่างกันออกไป
- 13) ให้ความร่วมมือไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยความเต็มใจ
- 14) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง
- 15) รณรงค์เพื่อสนับสนุนพรรคการเมืองหรือบุคคลที่ชื่นชอบและเชื่อถือ
- 16) เสนอแนะทางนโยบายแก่นักการเมืองหรือผู้ปกครอง
- 17) ให้การสนับสนุนผ่านการบริจาคเงินแก่กิจกรรมทางการเมืองหรือพรรคการเมือง
- 18) เข้าร่วมรณรงค์สำหรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางการเมือง
- 19) เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในสมาชิกแกนนำในพรรคการเมือง
- 20) ร่วมกิจกรรมระดมทุนเพื่อดำเนินงาน
- 21) ลงสมัครในการเลือกตั้ง
- 22) ดำรงเป็นงานทางการเมือง

2.3.9 บันไดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

จากแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถแบ่งออกเป็น 10 ขั้นบันได (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2559) ดังนี้

- บันไดขั้นที่ 1 ให้ความสนใจและติดตามข่าวสารการเมือง
- บันไดขั้นที่ 2 พุดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการเมือง
- บันไดขั้นที่ 3 ศึกษาเนื้อหาของนโยบายของพรรคการเมืองและผู้สมัคร
- บันไดขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการเมืองและการเลือกตั้งร่วมกับคนอื่น ๆ
- บันไดขั้นที่ 5 เข้าร่วมการเลือกตั้งที่จัดขึ้นและกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ
- บันไดขั้นที่ 6 เป็นผู้จัดการเลือกตั้งหรือกิจกรรมทางการเมืองในชุมชน
- บันไดขั้นที่ 7 เข้าร่วมการรณรงค์เพื่อสนับสนุนพรรคการเมืองและบุคคลที่ชื่นชอบ

บันไดขั้นที่ 8 เข้าเป็นอาสาสมัครตรวจสอบ สอดส่อง และสนับสนุนงานเลือกตั้ง

บันไดขั้นที่ 9 ใช้วิจารณ์งานในการตัดสินใจเลือกตั้ง

บันไดขั้นที่ 10 ติดตามและตรวจสอบการทำงานของส่วนต่าง ๆ ในการเมือง

นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังประกอบด้วยกิจกรรมทั้ง 5 ด้าน (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล, 2548 อ้างถึงใน Apiwat Mualchaiyaphum, 2548) ดังนี้

1) ด้านการให้และรับข้อมูล เป็นกระบวนการที่จะช่วยลดความกังวลและความไม่แน่ใจเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมือง ผ่านข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และที่สำคัญเลยคือ อินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งช่องทางเหล่านี้จะช่วยเป็นสื่อกลางที่สามารถสร้างความเข้าใจของแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (มยุรี ถนอมสุข, 2554)

2) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง เมื่อมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ของเหล่าประชาชน แล้วมีการเลือกฝั่งเลือกฝายนั้นแสดงให้เห็นว่าประชาชนที่เข้าร่วมกับกับพรรคการเมืองหรือผู้ลงสมัครนั้นเชื่อมั่นแล้วว่านโยบายหรือแนวทางที่กำหนดมานั้นจะสร้างผลดีต่อชีวิต เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ในสังคม

3) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการรักษาสิทธิของประชาชนเองในการละคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ตนเชื่อมั่นหรือชื่นชอบ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานประเทศและเป็นกระบอกเสียงแก่เหล่าประชาชน (ปวีณา อุดมกัน, 2553)

4) ด้านการแสดงความสนใจในกิจกรรมทางการเมือง เป็นการส่งสาร รับหรือร่วมขยายข่าวสารทางการเมือง ทั้งการอภิปราย การประชุม การติดต่อพูดคุยประเด็นทางการเมือง หรือกระทั่งการสมัครเข้าเป็นหนึ่งสมาชิกเพื่อดำเนินงานทางการเมือง

5) ด้านการมีบทบาทความเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งการชุมนุม เดินขบวน การจำลองสถานการณ์ เพื่อแสดงออกในการสนับสนุน เรียกร้อง หรือต่อต้าน ก็ล้วนเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ทั้งสิ้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้ง

“การเลือกตั้ง” คือองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้อำนาจกับเสียงข้างมากของประชาชนในการตัดสินใจเลือกบุคคลหรือพรรคการเมืองที่จะมาทำหน้าที่บริหารงานในประเทศ ซึ่งก็เป็นไปตามรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในประเทศ ประกอบด้วย การเลือกตั้งโดยตรงและการเลือกตั้งโดยอ้อมก็ล้วนเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วม

ของประชาชนทั้งสิ้น การเลือกตั้งนี้จึงเป็นการแสดงความคิดเห็นและเลือกว่าฝ่ายใดมีอุดมการณ์ แนวทาง และนโยบายที่ตรงตามความต้องการมากที่สุด และเชื่อว่าบุคคลหรือพรรคหนึ่ง ๆ จะสามารถ บริหารงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจที่ดีได้ ฉะนั้นแล้วจึงกล่าวได้ว่า วิธี นี้เป็นการแสดงออกของประชาชน ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศที่ปกครองในระบบประชาธิปไตยได้ตอบ ความต้องการพื้นฐานในการเลือกบุคคลที่จะมาปกครองประเทศ

วิสุทธิ โภธิแทน (2551) กล่าวถึง การเลือกตั้งว่าเป็นการเลือกบุคคลหรือพรรคการเมืองเพื่อทำ หน้าที่เป็นตัวแทนของตนเองตามข้อบังคับของกฎหมายและการเรียกร้องต่าง ๆ รวมไปถึงการ ขับเคลื่อนองค์กรประกอบต่าง ๆ ในประเทศ

ธานินทร์ กรชัยวิเชียร (2520) กล่าวว่า การเลือกตั้ง เกิดขึ้นเมื่อปรากฏรายชื่อของบุคคลในบัญชี รายชื่อแล้วประชาชนทำหน้าที่เลือกบุคคลหนึ่งเพื่อให้เป็นตัวแทนเสียงในคณะบริหาร

วิสุทธิ โภธิแทน (2524) กล่าวถึงการเลือกตั้งว่า เป็นการที่ได้เลือกคนหนึ่งจากหลาย ๆ คน เพื่อให้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนตัวเอง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2534) กล่าวว่า การเลือกตั้ง เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญยิ่งทางการเมือง การปกครอง เพราะเป็นช่องทางการแสดงออกถึงเจตจำนงของประชาชนต่อการปกครองประเทศ ซึ่ง อาจจะมาในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจ

Newman (1999) เสนอทฤษฎีการตัดสินใจเลือกตั้งที่เป็นผลมาจากการตลาดทางการเมือง ผ่าน 4Ps ทางการเมือง ดังนี้

- 1) ผลิตภัณฑ์ (Product) เกี่ยวกับผู้สมัครและนโยบาย
- 2) การตลาดแบบผลักดัน (Push Marketing) ผ่านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในระดับ ท้องถิ่นของพรรคการเมืองผู้สมาชิกและผู้สนับสนุนพรรค
- 3) การตลาดแบบดึง (Pull Marketing) เป็นการรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนเป็นหลัก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
- 4) การสำรวจความเห็น (Polling) เพื่อข้อมูลในการจัดทำนโยบายและติดตาม ประสิทธิภาพของการรณรงค์ โดยกล่าวตามหลักปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่า เจตจำนงของ ประชาชนเป็นมูลฐานแห่งอำนาจรัฐผ่านแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ถือหลักหนึ่งคนเท่ากับ หนึ่งเสียงเท่านั้น และการเลือกตั้งยังมีความสำคัญ (สุขุม นวลสกุล, 2521) ได้แก่

- 1) เพื่อหาคนที่ทำหน้าที่แทนตัวเองในรัฐสภาตามหลักการประชาธิปไตย ประชาชนจึง ต้องมีการตัดสินใจผ่านการเลือกตั้ง

2) เป็นสันติวิธีสำหรับเปลี่ยนถ่ายอำนาจทางการเมืองที่ทันสมัยต่างจากในสมัยโบราณ ที่ใช้อาวุธเข้าต่อสู้เพื่อแย่งอำนาจอย่างรุนแรงและก่อให้เกิดการสูญเสีย

3) ป้องกันไม่ให้เกิดรัฐประหาร เพราะเมื่อรัฐบาลชุดนั้นไม่สามารถดำเนินการบริหาร และแก้ไขปัญหาการปกครองต่อไปได้ก็ต้องยุบสภาเพื่อคืนอำนาจให้ประชาชนในการเลือกตั้งครั้งใหม่

4) เกิดการหมุนเวียนอำนาจ เมื่อมีการเปลี่ยนมือผู้ปกครองไปเรื่อย ๆ ก็จะเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นได้เข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศแทนรัฐบาลชุดเดิมที่ไม่สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนได้

5) เสริมสร้างความชอบธรรมในการใช้อำนาจทางการเมือง ที่ต้องเป็นไปตามหลักและกติกาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่าด้วยการเลือกตั้งจะบรรลุเป้าหมายได้ต้องมีหลักเกณฑ์ 6 ประการ ดังนี้ (สุภูมิ นवलสกุล, 2521)

1) หลักแห่งอิสระ คือการที่ประชาชนจะมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเลือกใครหรือพรรคใดก็ได้ ตามความชอบโดยปราศจากการครอบงำ แต่ก็มีข้อแม้ว่าต้องมีทางเลือกให้ประชาชนอย่างน้อย 2 ทางเพื่อให้โอกาสได้เปรียบเทียบว่าใครที่จะแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการได้มากกว่ากัน ซึ่งตรงกันข้ามหากมีให้เลือกเพียงทางเดียวก็ย่อมไม่ต่างจากการบังคับเลือกด้วยความไม่เต็มใจ

2) หลักตามกำหนดเวลา ที่ต้องมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าและต้องปฏิบัติตามนั้น

3) หลักความยุติธรรม เป็นการไม่กระทำสิ่งที่ถือเป็นการทุจริตทั้งการซื้อเสียง โกงคะแนน หรืออื่น ๆ

4) หลักความเสมอภาค คือการไม่จำกัดสิทธิหรือกีดกันบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม ทั้งฐานะ เชื้อชาติ สีผิว เพศ หรืออื่น ๆ

5) หลักโดยทั่วไป ซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงแก่ประชาชนทุกคน ยกเว้นบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดให้ไม่มีสิทธิในการออกเสียง

6) หลักความลับ ถือเป็นสิทธิโดยเด็ดขาดของผู้เลือกตั้งที่จะได้รับการปกป้องการลงคะแนนให้เป็นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่ขู่บังคับโดย และไม่จำเป็นต้องบอกตัวตน

นอกจากนี้ภัทรวดี แก้วประดับ (2546) ยังกล่าวถึงการตัดสินใจเลือกตั้งว่าเป็นการพิจารณาโดยใช้หลักการและเหตุผล อันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อหาทางเลือกที่ดีเหมาะสม และตอบสนองเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คล้ายกับกวี วงศ์พูน (2539) ที่กล่าวว่าเป็นการพิจารณาเลือกเพียงหนึ่งจากหลายทางเลือกเพื่อหาสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากแนวคิดการตัดสินใจทั้งหมดข้างต้นสรุปองค์ประกอบของการตัดสินใจ อันประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ตัวผู้ตัดสินใจ ผ่านการเล็งเห็นประโยชน์และประเมินคุณค่าของแต่ละทางเลือก
- 2) ทางเลือก ซึ่งจำเป็นต้องมีมากกว่า 1 ทางประกอบการตัดสินใจเปรียบเทียบ
- 3) ผลในอดีต กล่าวคือผลกระทบที่ต่างกันในแต่ละครั้งที่เลือกตั้งจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในครั้งต่อไป เช่น เมื่อเคยเลือกฝ่ายหนึ่งแล้วผลการทำงานยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจในครั้งนี้อาจเลือกฝ่ายตรงข้าม เป็นต้น ซึ่งอิทธิพลดังกล่าวก็แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อิทธิพลในการตัดสินใจจากข่าวการเมืองผ่านสื่อมวลชนหรือการรณรงค์ แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมาเป็นหลักเกณฑ์เพื่อพิจารณาลงคะแนนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 อิทธิพลในการสร้างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สมัครถึงคุณสมบัติหรือนโยบายที่ประชาชนจะพิจารณาว่าสอดคล้องกับเป้าหมายในอนาคตหรือไม่อย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 อิทธิพลในการประเมินและจัดลำดับผู้สมัครแต่ละคนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว

ขั้นตอนที่ 4 อิทธิพลจากการตัดสินใจลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมสูงสุดจากการประเมิน ซึ่งในขั้นนี้อาจมีตัวแปรอื่นสอดแทรกได้ ทั้งสินบน เงินทอง ข้าราชการต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีหลักการพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (สัมฤทธิ์ ราชสมณะ, 2530) ดังต่อไปนี้

- 1) สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวหาว่าหากผู้ลงคะแนนไม่ได้มีความสนใจหรือมองว่าการเมืองนั้นสำคัญก็จะไม่ได้รับเอาประเด็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครหรือแม้แต่นโยบายใดมาประกอบการตัดสินใจ แต่จะมีแนวโน้มที่จะลงคะแนนไปตามผลประโยชน์เกี่ยวกับการซื้อเสียงที่ได้รับมา

- 2) ความสัมพันธ์ทางการเมือง เรียกได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครและพรรคการเมืองก็เป็นหนึ่งในข้อที่นำมาพิจารณาด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ฐานะทางสังคมที่แตกต่างกันก็ย่อมสร้างความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกด้วยเช่นกัน โดยส่วนมากของผู้มีฐานะทางสังคมสูงมักจะมีการตัดสินใจอยู่ก่อนแล้วและเปลี่ยนแปลงได้ยาก

- 3) สภาพแวดล้อมของช่วงเวลา ในส่วนนี้จะเป็นเรื่องของความนิยมเกี่ยวกับผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในช่วงหนึ่ง ๆ ซึ่งประชาชนมองว่ามีความเหมาะสมกับบ้านเมืองในตอนนั้น และจะสามารถสร้างคุณประโยชน์แก่ตนและเศรษฐกิจสังคมได้ ทั้งนี้เรื่องสภาพแวดล้อมก็หมายรวมถึงการเป็

นคนที่งอ่ฉนที่คู้่นเคยและมีกลวิธีหาเสียงอย่างเข้าอกเข้าใจและนำประทับใจสำหรับประชาชน สิ่งเหล่านี้ก็จะมออิทธิพลมากต่อการตัดสินใจเลือก (พรศัคคี ผ่องแผ้ว, 2534)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิติพงษ์ เตชะพันธ์ (2534) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ผู้ที่มีความรู้สัคมีประสิทธิภาพทางการเมืองไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้สัคมีประสิทธิภาพทางการเมือง แต่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สัคมีประสิทธิภาพทางการเมืองกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นความสัมพันธ์ที่อ่อนข้างต่ำ ส่วนความรู้สัคมีหน้าที่พลเมืองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นในระดับที่ดีไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีระดับความรู้ในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลางและต่ำ การพูดคุยเรื่องการเลือกตั้งกับบุคคลอื่นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับปานกลาง การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้งอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า การทราบว่ามีการใช้เงินซื้อเสียงมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้ที่ไม่ทราบว่ามีการใช้เงินซื้อเสียงไปใช้สิทธิมากกว่าผู้ที่ทราบว่ามีการใช้เงินซื้อเสียง ส่วนการได้รับเงินที่แจกไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

รภัฏา บรรเทิงสูง (2539) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิอายุ 18-19 ปี ในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเพราะต้องการสนับสนุนและส่งเสริมประชาธิปไตย และเลือกตั้งโดยพิจารณาพรรคการเมืองมากกว่าผู้สมัคร ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับพฤติกรรมเลือกตั้ง พบว่า ผู้มีสิทธิที่อยู่ในเขตเทศบาลไปใช้สิทธิในอัตราสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล ความรู้สัคมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความมีหน้าที่พลเมือง ความนิยมพรรคพลังธรรมและพรรคประชาธิปัตย์ ความสนใจทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง การตอบสนองต่อสื่อรณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมทางการเมือง การได้รับเงินจากการเลือกตั้ง และความคุ้มค่าในการใช้สิทธิ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สิทธิ ส่วนจำนวนเงินที่ผู้มีสิทธิใช้มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้สิทธิ

สมพิศ คล้ายวงษ์ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-20 ปี พบว่า เหตุผลสำคัญที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะเห็นว่า เป็นหน้าที่ของพลเมือง ส่วนเหตุผลที่ไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้ง เพราะเกิดความเบื่อหน่ายการเมือง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองไม่สม่ำเสมอผ่านโทรทัศน์ มีการสนทนาแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นนาน ๆ ครั้ง และติดตามฟังคำปราศรัยของนักการเมืองบ้างพอสมควร ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านต่าง ๆ ต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า สภาพภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

นภาพร ยามศิริ (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากต้องการรักษาสิทธิเลือกตั้งของตนเอง เป็นการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองที่ดี เพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย เพื่อเลือกผู้แทนที่มีความรู้ความสามารถ สนใจนโยบายและวิธีการแก้ปัญหาของพรรคการเมือง มีความนิยมชมชอบพรรคการเมือง และมีความสนใจในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลการศึกษาด้านปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจ พบว่า นโยบายพรรคการเมือง ความรู้ความสามารถของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายเลือกตั้ง ที่กำหนดให้ต้องไปเลือกตั้ง และชื่อเสียงของหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งมาก พรรคการเมืองและบทบาทการรณรงค์ของสื่อมวลชนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งในระดับกลาง และความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้สมัครกับผู้เลือกตั้ง สิ่งตอบแทนหรือ ผลประโยชน์ที่จะได้จากผู้สมัครและการมีบุญคุณต่อกันในอดีต เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งน้อย

พิชิต รัชตพิบูลภพ (2559) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร พบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านระบบส่วนตัวของบุคคล รองลงมาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ปัจจัยด้านจิตวิทยา ส่วนด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ (2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร พบว่า อายุ การศึกษา ระดับรายได้ ระดับชั้นยศ และระยะเวลาทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบวิธี StepWise Multiple Regression Analysis ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ถึงร้อยละ 70.1 (4) ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากมากไปหาน้อย คือ แรงจูงใจที่เป็นเรื่องของความรู้สึกและอารมณ์ (Beta = 0.421) และระดับชั้นยศพลทหารกองประจำการ (Beta = -0.421) การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง (Beta = 0.152) และแรงจูงใจที่มีสาเหตุมาจากค่านิยม (Beta = 0.095) (5) ส่วนตัวแปรที่ส่งผลในเชิง บวก ได้แก่ แรงจูงใจที่เป็นเรื่องของความรู้สึก และอารมณ์, การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง, แรงจูงใจที่มีสาเหตุมาจากค่านิยม ส่วนตัวแปรที่ส่งผลในเชิงลบ ได้แก่ ระดับชั้นยศพลทหารกองประจำการ

ธีระพงษ์ วหาจักษ์ และคณะ (2557) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี พบว่า ประชาชนมีปัจจัยที่มีผลการเลือกด้านคุณสมบัติ เป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาค่านโยบาย ด้านผลประโยชน์ตอบแทน และด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้สมัครตามลำดับ

ชัยพนธ์ จำเรณุนิติพงศ์ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะต้องการให้บุคคลที่ตนชื่นชอบได้รับการเลือกตั้ง เพื่อเข้าไปดำรงตำแหน่งสำคัญ ที่สามารถตอบสนองแนวนโยบาย และให้ความช่วยเหลือหรือเอื้อกับอาชีพของตนจากแนวนโยบายของพรรคนั้น ๆ ได้

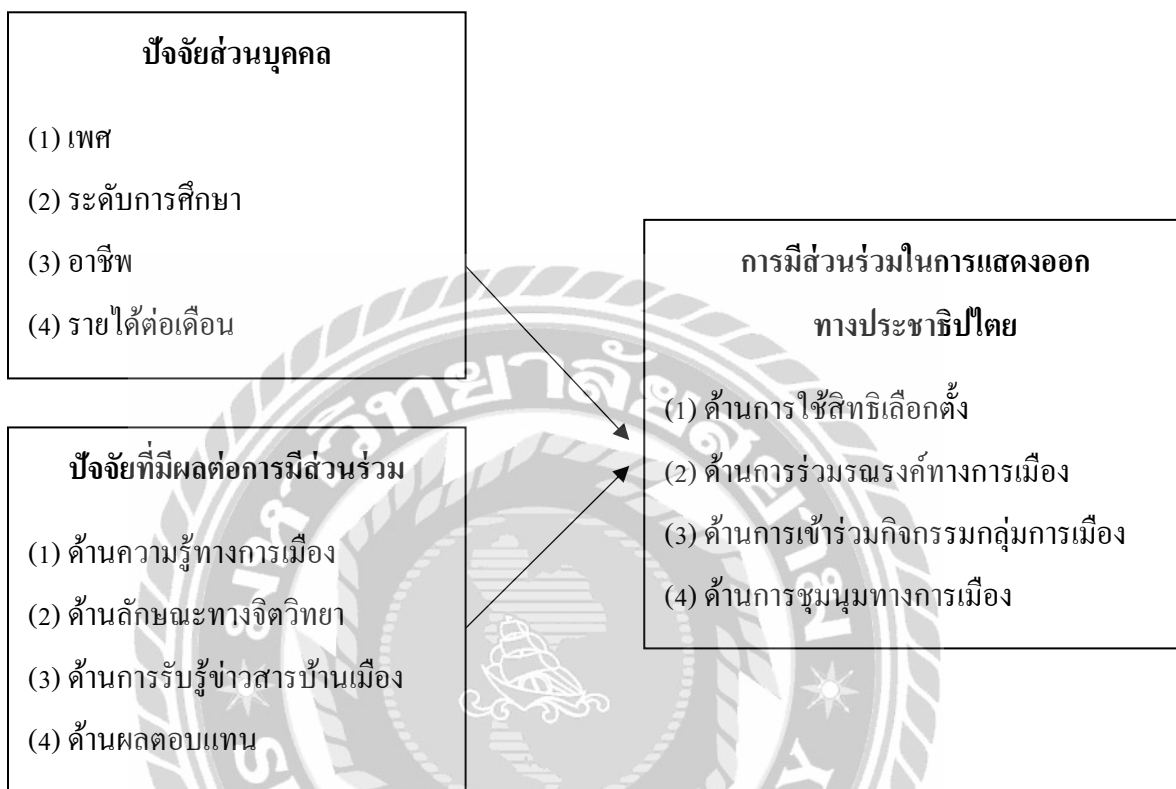
ฐานิตา เฉลิมช่วง (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า 1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง พบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเป็นหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมือง พบว่า ข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ค่านิยมเก่า เรื่องทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบการพอๆ โส มีความจงรักภักดีถูกต้องอยู่แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด และปัจจัยด้านบุคคล พบว่า บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุตา พลไชสงค์ (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ประกอบอาชีพในภาคธุรกิจเอกชน: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มลูกค้าและบุคลากรของ บริษัท เอ็น.อาร์. เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด, สำนักงานใหญ่ (กรุงเทพมหานคร) พบว่า 1) กลุ่มลูกค้าและบุคลากรของบริษัทมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ 2) การทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศและภูมิลำเนา ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อำนาจ ศรีพระจันทร์ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเลือกตั้งโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาเลือกผู้สมัครด้านคุณสมบัติส่วนตัว เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานสูง มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอยู่ในระดับมาก ด้านนโยบายผู้สมัครเป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากการช่วยงานประเพณีต่าง ๆ ของชาวบ้านสม่ำเสมอ และสัญญาว่าจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้หลังจากได้รับเลือกอยู่ในระดับมาก และด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว/การอุปถัมภ์ของผู้สมัครประชาชนเคารพนับถือศรัทธาส่วนตัว 3) เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ความสัมพันธ์ส่วนตัว การที่ผู้สมัครอุปถัมภ์ประชาชนมีผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ฐิติมา อัมรัตน์ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขม่ง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกนายอภิชาติ วิสิทธีวงศ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขม่ง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขม่งคือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร หัวคะแนนของผู้สมัคร และความสมเหตุสมผลในการเลือกผู้สมัคร

2.6 กรอบแนวคิด

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.7 สมมติฐานการวิจัย

2.7.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน

2.7.2 ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ทางการเมือง 2) ด้านลักษณะทางจิตวิทยา 3) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และ 4) ด้านผลตอบแทน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ว่าด้วยเรื่องระเบียบวิธีวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานครประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ โดยขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัย ตามลำดับดังนี้

- 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.2 พื้นที่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การทดสอบเครื่องมือวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับร้อยละ ± 5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามตามหลักทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 พื้นที่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 พื้นที่เป้าหมาย (Focus of Area) การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกพื้นที่เป้าหมาย คือ กรุงเทพมหานคร

3.2.2 ประชากรการวิจัย (Research Population) ประชากรครั้งนี้ คือประชาชนเจนเนอเรชั่น Z ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.2.3 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนเจนเนอเรชั่น Z ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ Cochran (1953) ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)(Z)^2}{e^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P = ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ต้องการที่จะสุ่มจากประชากรทั้งหมด

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

Z = ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ณ ระดับความเชื่อมั่น 99% Z มีค่าเท่ากับ 1.96

$$\begin{aligned} n &= \frac{(0.50)(1-0.50)(1.96)^2}{0.05^2} \\ &= \frac{(0.50)(0.50)(3.8416)}{0.0025^2} \\ &= \frac{0.9604}{0.0025} \\ &= 384.16 \text{ หรือ } 384 \text{ ราย} \end{aligned}$$

ขนาดของตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 384 ตัวอย่าง สำหรับการศึกษาครั้งนี้จะใช้ตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสะดวก Convenience or Accidental Sampling

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณจึงใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะของคำถามปลายเปิด โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา และนำมาจัดทำแบบสอบถามให้มีความสัมพันธ์กับกรอบแนวความคิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check-List)

2) แบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ประชาชนเจนเนอเรชั่น Z ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีปัจจัย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเมือง ด้านลักษณะทางจิตวิทยา และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

3) แบบสอบถามส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ประชาชนเจนเนอเรชั่น Z ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีประเด็น 4 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง

การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดซึ่งประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) เป็นและให้คะแนนแต่ละระดับตั้งแต่ค่าคะแนนน้อยที่สุด คือ 1 ถึงค่าคะแนน มากที่สุดคือ 5 และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3.4 การทดสอบเครื่องมือการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร จะทดสอบ 2 ค่า คือ ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และวัดค่าความเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1) การวัดค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

เนื่องจากความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เป็นการวัดค่าความเที่ยงตรงจากความสอดคล้องกันระหว่างวัตถุประสงค์ ตัวแปร คัดนี้ ตัวชี้วัด และคำถามในแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของนักวิชาการ ว่ามีค่าความสอดคล้องที่ยอมรับได้หรือไม่ ถ้าค่าความสอดคล้องต่ำจะได้มีการแก้ไขให้คำถามมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด คัดนี้ และตัวแปร ตามกรอบแนวคิดการศึกษาได้ เมื่อได้ค่าความสอดคล้อง (Congruence) เกิน 0.70 แสดงว่าแบบทดสอบมีค่าความเที่ยงตรงที่ใช้ได้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การหาค่า IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้

(1) ผศ.ดร.ณัฐนิชา ณ นคร

(2) คุณณรงค์ ผลคก

(3) ผศ.ดร.จิตาภา ธิรศิริกุล

ผลการตรวจสอบหาค่า IOC โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า มีค่าความสอดคล้องรวมเท่ากับ .902 แสดงว่าเครื่องมือการวิจัยโดยรวมมีค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถาม ระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2) การวัดค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัย (Reliability of Research)

การวัดค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบทดสอบที่มีค่าความเที่ยงตรงไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งสามารถหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาด้วยวิธีการของ Cronbach Method (Coefficient- α) คือหาค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์ (อัลฟา) ใช้คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยคะแนนคำตอบไม่เป็นแบบ 0 - 1 มีสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

- α = ระบุถึงความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n = จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม
 s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนคำตอบแต่ละข้อ
 s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยหรือการทดลอง (Try-out) ก่อนที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha เท่ากับ .907 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ เหมาะสำหรับการนำไปใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามทางออนไลน์ โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากประชาชนเจนเนอร์ชั่น Z กรุงเทพมหานคร ระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 – เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลทฤษฎี ได้จากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยในประเทศไทย

2) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้เก็บข้อมูลแจกแบบสอบถามออนไลน์ให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยวิธีเก็บแบบสอบถามจากประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการตรวจสอบตั้งขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่เก็บจากแบบสอบถาม ทำการตรวจสอบให้มีความครบถ้วนทุกข้ออย่างสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้มาแปลงค่าเพื่อนำไปวิเคราะห์ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

3.6 การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามครบ 400 ชุดแล้ว ทางผู้วิจัยจะนำข้อมูลในแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ดังต่อไปนี้

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาแบบสอบถามใน ส่วนที่ 1 ของข้อมูลส่วนบุคคลด้านประชากรศาสตร์ นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปสถิติเชิงพรรณนา เพื่อใช้ในการบรรยายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และวัดการกระจาย (Measure of Variation) โดยหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) นำเสนอในรูปสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ เกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความเห็น
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.6.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐาน สมมุติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยตัวแปรเพศใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-Test ส่วนตัวแปร ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใช้สถิติ F-Test (ANOVA) One

way Analysis of Variance ในกรณีเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการของ LSD

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยต่าง ๆ 1) ด้านความรู้ทางการเมือง 2) ด้านลักษณะทางจิตวิทยา 3) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และ 4) ปัจจัยด้านผลตอบแทน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงสถิติการวิเคราะห์ข้อมูล

รายการ	สถิติ
ปัจจัยส่วนบุคคล	ค่าร้อยละ
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การมีส่วนร่วมแสดงออกทางการเมือง	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน	t-Test, F-Test (ANOVA)
สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยต่าง ๆ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร	Multiple Regression Analysis

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชัน Z กรุงเทพมหานคร” แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล
- 4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม
- 4.3 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย
- 4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	162	40.5
หญิง	238	59.5
ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	311	77.8
ปริญญาตรี	58	14.5
สูงกว่าปริญญาตรี	31	7.8
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานเอกชน	36	9.0
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	22	5.5
นักเรียน/นักศึกษา	313	78.3
อื่น ๆ	29	7.3

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	281	70.3
10,001-20,000 บาท	72	18.0
20,001-30,000 บาท	18	4.5
มากกว่า 30,000 บาท	29	7.3

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.5 การศึกษาส่วนใหญ่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 14.5 และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.8 อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 78.3 รองลงมาอาชีพพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 9.0 อาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 7.8 และอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.5 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองลงมา รายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.0 รายได้มากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.3 และรายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.5

4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ในการวิเคราะห์ผลการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย วัดระดับความคิดเห็นตามคะแนน 1 2 3 4 และ 5 ทั้งนี้กำหนดให้เกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้

- 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านความรู้ทางการเมือง

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านความรู้ทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) การไปออกเลือกตั้งเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายที่กำหนดไว้	4.42	0.878	มากที่สุด
2) การไปออกเลือกตั้งเป็นการแสดงออกทางการเมือง	4.23	0.921	มากที่สุด
3) การไปออกเลือกตั้งจะส่งผลดีต่อระบอบประชาธิปไตย	4.33	0.992	มากที่สุด
4) การไปออกเลือกตั้งได้เรียนรู้ระบอบการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย	4.25	0.910	มากที่สุด
5) การไปออกเลือกตั้งได้รับสิทธิบางประการตามกฎหมาย	4.14	1.042	มาก
รวม	4.27	0.803	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านความรู้ทางการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27, S.D. = .803$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การไปออกเลือกตั้งเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายที่กำหนดไว้ 2) การไปออกเลือกตั้งเป็นการแสดงออกทางการเมือง 3) การไปออกเลือกตั้งจะส่งผลดีต่อระบอบประชาธิปไตย และ 4) การไปออกเลือกตั้งได้เรียนรู้ระบอบการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย ความคิดเห็นในระดับมากได้แก่ 1) การไปออกเลือกตั้งได้รับสิทธิบางประการตามกฎหมาย

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านลักษณะทางจิตวิทยา

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านลักษณะทางจิตวิทยา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1) การไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี	4.31	0.946	มากที่สุด
2) การไปออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อการเมือง	3.99	1.056	มาก
3) การไปออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย	4.15	0.943	มาก
4) การไปออกเสียงเลือกตั้ง จะได้รับรัฐบาลที่ดีมาบริหารประเทศ	3.90	1.205	มาก
5) การไปออกเสียงเลือกตั้ง จะได้ผู้นำที่ดีมาบริหารหรือเป็นนายก	3.87	1.170	มาก
รวม	4.04	0.904	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านลักษณะทางจิตวิทยาในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = .904) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ความคิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ 1) การไปออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อการเมือง 2) การไปออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย 3) การไปออกเสียงเลือกตั้ง จะได้รับรัฐบาลที่ดีมาบริหารประเทศ และ 4) การไปออกเสียงเลือกตั้ง จะได้ผู้นำที่ดีมาบริหารหรือเป็นนายก

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	3.74	1.149	มาก
2) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ	3.44	1.295	มาก
3) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์	4.05	1.040	มาก
4) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์	3.40	1.310	ปานกลาง
5) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต	4.38	0.890	มากที่สุด
6) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางป้ายโฆษณา	3.93	0.973	มาก
รวม	3.82	1.430	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82, S.D. = 1.430$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) 2) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ 3) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ และ 4) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางป้ายโฆษณา ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านผลตอบแทน

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านผลตอบแทน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1) ได้รับผลตอบแทนจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง	3.21	1.368	ปานกลาง
2) ผู้สมัครหาเสียงว่าจะสร้างสาธารณะประโยชน์ให้	3.81	1.092	มาก
3) การเดินทางไปใช้สิทธิ์ได้รับความสะดวก	3.88	1.075	มาก
4) ได้รับคำตอบแทนจากหัวหน้างานหรือนายจ้างที่กำหนดพรรคการเมืองให้เลือก	2.93	1.480	ปานกลาง
5) ได้รับคำตอบแทนจากเพื่อนที่แนะนำให้เลือกพรรคการเมืองที่กำหนดไว้	2.92	1.527	ปานกลาง
รวม	3.35	1.079	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านผลตอบแทนในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 1.079) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ผู้สมัครหาเสียงว่าจะสร้างสาธารณะประโยชน์ให้ และ 2) การเดินทางไปใช้สิทธิ์ได้รับความสะดวก ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ได้รับผลตอบแทนจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2) ได้รับคำตอบแทนจากหัวหน้างานหรือนายจ้างที่กำหนดพรรคการเมืองให้เลือก และ 3) ได้รับคำตอบแทนจากเพื่อนที่แนะนำให้เลือกพรรคการเมืองที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.6 ตารางสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้ทางการเมือง	4.27	0.803	มากที่สุด
ด้านลักษณะทางจิตวิทยา	4.04	0.904	มาก
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	3.82	0.876	มาก
ด้านผลตอบแทน	3.35	1.079	ปานกลาง
รวม	3.87	0.747	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .747) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ทางการเมือง ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ ด้านลักษณะทางจิตวิทยา และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านผลตอบแทน

4.3 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง			
1) ได้ตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	4.17	1.044	มาก
2) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	4.14	1.062	มาก
3) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต	4.05	1.093	มาก
4) ติดตามผลการเลือกตั้ง	4.17	1.001	มาก
5) ชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.09	1.057	มาก
รวม	4.12	0.915	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = .915) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ได้ตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต 4) ติดตามผลการเลือกตั้ง และ 5) ชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง

การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1) เข้าร่วมเดินรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้ง	3.32	1.383	ปานกลาง
2) ร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น	3.39	1.380	ปานกลาง
3) เข้าร่วมกับผู้สมัครรับเลือกตั้งประชาสัมพันธ์ตัวบุคคลหรือนโยบาย	3.21	1.450	ปานกลาง
4) เป็นผู้ร่วมช่วยเหลือ สนับสนุนเงินหรือวัสดุอุปกรณ์	3.06	1.443	ปานกลาง
5) ร่วมเป็นทีมหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	3.00	1.483	ปานกลาง
รวม	3.20	1.346	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$, S.D. = 1.346) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) เข้าร่วมเดินรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้ง 2) ร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 3) เข้าร่วมกับผู้สมัครรับเลือกตั้งประชาสัมพันธ์ตัวบุคคลหรือนโยบาย 4) เป็นผู้ร่วมช่วยเหลือ สนับสนุนเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ และ 5) ร่วมเป็นทีมหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง

การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) เสนอตัวเข้าสมัครการเลือกตั้งหรือเป็นฐานเสียง	2.79	1.488	ปานกลาง
2) สมัครเป็นสมาชิกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม	2.87	1.489	ปานกลาง
3) เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมืองต่าง ๆ	2.79	1.491	ปานกลาง
4) สมัครเป็นตัวแทนกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง	2.71	1.526	ปานกลาง
5) เข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมของกลุ่มการเมือง	2.80	1.490	ปานกลาง
รวม	2.79	1.430	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.79$, S.D. = 1.430) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) เสนอตัวเข้าสมัครการเลือกตั้งหรือเป็นฐานเสียง 2) สมัครเป็นสมาชิกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม 3) เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมืองต่าง ๆ 4) สมัครเป็นตัวแทนกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง และ 5) เข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมของกลุ่มการเมือง

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการชุมนุมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการชุมนุมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1) เข้าร่วมฟังการปราศรัยของกลุ่มการเมือง	3.02	1.440	ปานกลาง
2) เข้าร่วมชุมนุมเพื่อเห็นด้วยหรือคัดค้านบางนโยบาย	2.96	1.469	ปานกลาง
3) เข้าร่วมการลงชื่อ เพื่อประท้วงหรือต่อต้านการดำเนินงานของ ภาครัฐ	2.97	1.467	ปานกลาง
4) เข้าร่วมชุมนุมของกลุ่มการเมือง	2.88	1.517	ปานกลาง
5) เข้าร่วมการลงชื่อ ร่วมชุมนุมหรือเดินขบวน	2.70	1.517	ปานกลาง
รวม	2.90	1.397	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการชุมนุมทางการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = 1.397) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) เข้าร่วมฟังการปราศรัยของกลุ่มการเมือง 2) เข้าร่วมชุมนุมเพื่อเห็นด้วยหรือคัดค้านบางนโยบาย 3) เข้าร่วมการลงชื่อ เพื่อประท้วงหรือต่อต้านการดำเนินงานของภาครัฐ 4) เข้าร่วมชุมนุมของกลุ่มการเมือง และ 5) เข้าร่วมการลงชื่อ ร่วมชุมนุมหรือเดินขบวน

ตารางที่ 4.11 ตารางสรุป การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

สรุปการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.12	0.915	มาก
2) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง	3.20	1.346	ปานกลาง
3) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง	2.79	1.430	ปานกลาง
4) ด้านการชุมนุมทางการเมือง	2.90	1.397	ปานกลาง
รวม	3.25	1.059	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = 1.059) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง 2) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง และ 3) ด้านการชุมนุมทางการเมือง

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

เพศ	N	\bar{x}	S.D.	t-Test	p-value
ชาย	162	3.35	1.077	1.493	0.136
หญิง	238	3.19	1.043		

*ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีค่า $p\text{-value} = 0.136$ ซึ่งมากกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนด .05 สรุปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.13 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

	S.S.	Df	M.S.	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	8.903	2	4.451	4.031	0.018*
ภายในกลุ่ม	438.401	397	1.104		
รวม	447.304	399			

*ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีค่า $p\text{-value} = 0.018$ ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนด .05 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	.42582*	0.03011
ปริญญาตรี		-	0.39572
สูงกว่าปริญญาตรี			-

จากตารางที่ 4.14 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

	S.S.	Df	M.S.	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	31.503	3	10.501	10.001	0.000*
ภายในกลุ่ม	415.801	396	1.050		
รวม	447.304	399			

*ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีค่า p-value = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนด .05 สรุปได้ว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่

อาชีพ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	นักเรียน/นักศึกษา	อื่น ๆ
พนักงานเอกชน	-	1.38889*	.72299*	0.34320
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		-	.66589*	1.04569*
นักเรียน/นักศึกษา			-	0.37980
อื่น ๆ				-

จากตารางที่ 4.16 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 พนักงานเอกชน กับ ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ คู่ที่ 2 พนักงานเอกชน กับ นักเรียน นักศึกษา คู่ที่ 3 ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ กับ นักเรียนนักศึกษา คู่ที่ 4 ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ กับ อาชีพอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 ทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

	S.S.	Df	M.S.	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	34.930	3	11.643	11.181	0.000*
ภายในกลุ่ม	412.373	396	1.041		
รวม	447.304	399			

*ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีค่า p-value = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญที่กำหนด .05 สรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามรายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่

รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท
ต่ำกว่า 10,000 บาท	-	.77354*	0.08882	0.01095
10,001-20,000 บาท		-	.68472*	.76260*
20,001-30,000 บาท			-	0.07787
มากกว่า 30,000 บาท				-

จากตารางที่ 4.18 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามรายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 ต่ำกว่า 10,000 บาท กับ 10,001-20,000 บาท คู่ที่ 2 10,001-20,000 บาท กับ 20,001-30,000 บาท คู่ที่ 3 10,001-20,000 บาท กับ มากกว่า 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 ตารางสรุป สมมติฐานที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ปัจจัยส่วนบุคคล	การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย		
	การวิเคราะห์	Sig.	แปลความ
เพศ	t-Test = 1.493	0.136	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษา	F-Test (ANOVA) = 4.031	0.018*	แตกต่าง
อาชีพ	F-Test (ANOVA) = 10.001	0.000*	แตกต่าง
รายได้ต่อเดือน	F-Test (ANOVA) = 11.181	0.000*	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.19 ตารางสรุป สมมติฐานที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย พบว่า ปัจจัยด้านเพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนปัจจัย ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	
	(r)	Sig.
ด้านความรู้ทางการเมือง	.378	0.000*
ด้านลักษณะทางจิตวิทยา	.470	0.000*
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	.577	0.000*
ด้านผลตอบแทน	.705	0.000*

*ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยด้านความรู้ทางการเมือง ด้านลักษณะทางจิตวิทยา ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านผลตอบแทน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า Sig. ในแต่ละด้านน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่กำหนด .05)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ปัจจัยที่มีผล	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.129	0.209		0.615	0.539
ด้านความรู้ทางการเมือง	0.063	0.070	0.048	0.909	0.364
ด้านลักษณะทางจิตวิทยา	0.172	0.065	0.147	2.634	0.009*
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	0.056	0.067	0.047	0.842	0.401
ด้านผลตอบแทน	0.580	0.048	0.591	12.022	0.000*

R Square = 0.531, F = 111.634, Sig. = 0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย โดยมีตัวแปรอิสระ 4 ด้านด้วยกัน คือ 1) ด้านความรู้ทางการเมือง 2) ด้านลักษณะทางจิตวิทยา 3) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และ 4) ด้านผลตอบแทน ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

- ค่า R Square = 0.531 หมายความว่า ปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 53.1 ส่วนที่เหลือเป็นตัวแปรปัจจัยอื่น ๆ

- ค่า F = 111.634, Sig. = 0.000 หมายความว่า สามารถสร้างเป็นสมการเชิงเส้นได้ โดยต้องมีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวแปร ใน 4 ตัวแปร ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางจิตวิทยา และปัจจัยด้านผลตอบแทน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย (ค่า Sig. น้อยกว่า .05) เป็นไปตามสมมติฐานที่

กำหนดไว้ ส่วนปัจจัยด้านความรู้ทางการเมืองและด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย (ค่า Sig. มากกว่า .05) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร” สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

จากตารางที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.5 รองลงมาเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.5 การศึกษาส่วนใหญ่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 14.5 และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.8 อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 78.3 รองลงมาอาชีพพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 9.0 อาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 7.8 และอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.5 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองลงมา รายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.0 รายได้มากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.3 และรายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.5

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

- ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านความรู้ทางการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .803) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การไปออกเลือกตั้งเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายที่กำหนดไว้ 2) การไปออกเลือกตั้งเป็นการแสดงออกทางการเมือง 3) การไปออกเลือกตั้งจะส่งผลดีต่อระบอบประชาธิปไตย และ 4) การไปออกเลือกตั้งได้เรียนรู้ระบอบการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การไปออกเลือกตั้งได้รับสิทธิบางประการตามกฎหมาย

- ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านลักษณะทางจิตวิทยาในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = .904) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การไปออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อการเมือง 2) การไปออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย 3) การไปออก

เสียงเลือกตั้ง จะได้รับรัฐบาลที่ดีมาบริหารประเทศ และ 4) การไปออกเสียงเลือกตั้ง จะได้ผู้นำที่ดีมาบริหารหรือเป็นนายก

- ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82, S.D. = 1.430$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) 2) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ 3) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ 4) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางป้ายโฆษณา ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์

- ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ด้านผลตอบแทนในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35, S.D. = 1.079$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ผู้สมัครหาเสียงว่าจะสร้างสาธารณะประโยชน์ให้ และ 2) การเดินทางไปใช้สิทธิได้รับความสะดวก ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ได้รับผลตอบแทนจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2) ได้รับค่าตอบแทนจากหัวหน้างานหรือนายจ้างที่กำหนดพรรคการเมืองให้เลือก และ 3) ได้รับค่าตอบแทนจากเพื่อนที่แนะนำให้เลือกพรรคการเมืองที่กำหนด

- ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87, S.D. = .747$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านความรู้ทางการเมือง ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ ด้านลักษณะทางจิตวิทยาและด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ด้านผลตอบแทน

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

- การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12, S.D. = .915$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) ได้ตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต 4) ติดตามผลการเลือกตั้ง และ 5) ชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

- การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20, S.D. = 1.346$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) เข้าร่วมเดินรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้ง 2) ร่วมรณรงค์หาเสียง

เลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 3) เข้าร่วมกับผู้สมัครรับเลือกตั้งประชาสัมพันธ์ตัวบุคคล หรือนโยบาย 4) เป็นผู้ร่วมช่วยเหลือ สนับสนุนเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ และ 5) ร่วมเป็นทีมหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

-การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.79$, S.D. = 1.430) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) เสนอตัวเข้าสมัครการเลือกตั้งหรือเป็นฐานเสียง 2) สมัครเป็นสมาชิกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม 3) เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมืองต่าง ๆ 4) สมัครเป็นตัวแทนกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง และ 5) เข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมของกลุ่มการเมือง

-การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ด้านการชุมนุมทางการเมือง ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = 1.397) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) เข้าร่วมฟังการปราศรัยของกลุ่มการเมือง 2) เข้าร่วมชุมนุมเพื่อเห็นด้วยหรือคัดค้านบางนโยบาย 3) เข้าร่วมการลงชื่อ เพื่อประท้วงหรือต่อต้านการดำเนินงานของภาครัฐ 4) เข้าร่วมชุมนุมของกลุ่มการเมือง และ 5) เข้าร่วมการลงชื่อ ร่วมชุมนุมหรือเดินขบวน

- การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = 1.059) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ความคิดเห็นระดับปานกลางได้แก่ 1) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง 2) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง และ 3) ด้านการชุมนุมทางการเมือง

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ที่แตกต่างกัน

- เพศที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

- ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน

- อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 พนักงานเอกชน กับ ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ คู่ที่ 2 พนักงานเอกชน กับ นักเรียน นักศึกษา คู่ที่ 3 ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ กับ นักเรียนนักศึกษา คู่ที่ 4 ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ กับ อาชีพอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน

- รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยจำแนกตามรายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่ พบว่า มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 ต่ำกว่า 10,000 บาท กับ 10,001-20,000 บาท คู่ที่ 2 10,001-20,000 บาท กับ 20,001-30,000 บาท คู่ที่ 3 10,001-20,000 บาท กับ มากกว่า 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย แตกต่างกัน

-สรุป สมมติฐานที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย พบว่า ปัจจัยด้านเพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนปัจจัย ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าปัจจัยด้านความรู้ทางการเมือง ด้านลักษณะทางจิตวิทยา ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านผลตอบแทน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางจิตวิทยา และปัจจัยด้านผลตอบแทน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย (ค่า Sig. น้อยกว่า .05) เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนปัจจัยด้านความรู้ทางการเมือง และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย (ค่า Sig. มากกว่า .05) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ทางการเมือง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ รัศญา บรรเทิงสุข (2539) ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิอายุ 18-19 ปี ในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2538 กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ผู้มีสิทธิที่อยู่ในเขตเทศบาลไปใช้สิทธิในอัตราสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทาง การเมือง ความมีหน้าที่พลเมือง ความสนใจทาง การเมือง ความรู้ทางการเมือง การตอบสนองต่อสื่อรณรงค์หาเสียง การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ด้านลักษณะทางจิตวิทยา ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ พิชิต รัชตพิบูลภพ (2559) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร พบว่า ปัจจัยด้านการออกเสียงเลือกตั้ง พบว่า อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้านดังนี้ สถานภาพความรู้สึกรทางการเมือง สภาพแวดล้อมของช่วงเวลา สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม และสภาพทางด้านจิตวิทยา พบว่า อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับพิชิต รัชตพิบูลภพ (2559) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อดังนี้ การจัดกิจกรรมชุมชน การจัดกิจกรรม การเลือกตั้ง การจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อผลประโยชน์การจัดกิจกรรมการแสดงออกความคิดเห็น การจัดกิจกรรมทางการเมือง และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พิชิต รัชตพิบูลภพ (2559) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ภาครัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับสิทธิของผู้ด้อยโอกาสในการแสดงออกทางประชาธิปไตย เช่น การอำนวยความสะดวกและการบริการแก่ผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ เช่นการจัดสถานที่ไว้ให้เฉพาะ สำหรับผู้พิการ เป็นต้น

2) ภาครัฐควรรณรงค์และส่งเสริมประชาธิปไตยในกลุ่มต่าง ๆ ให้ทั่วถึงผ่านทางสื่อต่าง ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย เช่น การรณรงค์ผ่านทาง ผู้นำหรือทางสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญอย่างถูกต้อง

2) การประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการ เพิ่มบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้มีความแพร่หลายและมีความชัดเจนต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลาย

5.3.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1) ควรศึกษาในประเด็นการแสดงออกทางประชาธิปไตยกับกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลายและศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ

2) ควรศึกษาเชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางประชาธิปไตยโดยการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นเชิงลึก

3) ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมเพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการศึกษาวิจัยระหว่างสองกลุ่มที่ศึกษา

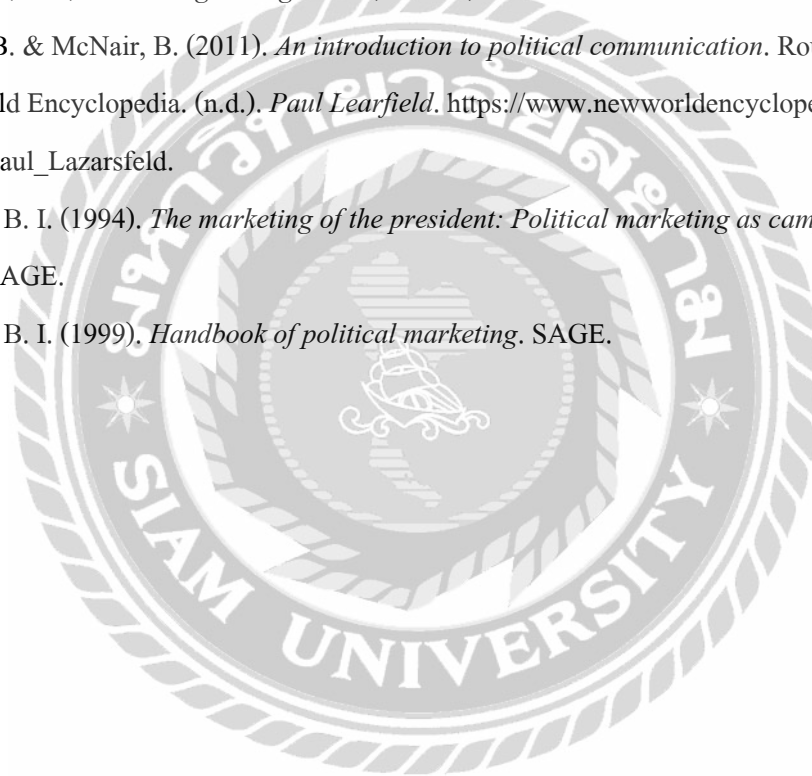
บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พุด. (2539). *ภาวะผู้นำ*. ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพปัญญา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 14).
ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติพงษ์ เตชะพันธ์. (2534). *พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สิทธิ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่). ฐานข้อมูลงานวิจัย (CMUIR).
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านการบริการจัดหางาน*. กระทรวงแรงงาน.
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม, ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดิพงษ์, พิสิฐ ศุกรีย์พงศ์, พัชรี สิโรต, ถวิลวดี บุรีกุล, โสภารัตน์ จารุสมบัติ, วิศิษฎ์ ชัชวาลทิพากร, ทวีติยา สินธุพงศ์, วิริยา จรศรี, กฤตติยา ยูวนะเดมิย์, และสิทธิศานต์ ทรัพย์ศิริ โสภ. (2545). *แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540: ปัญหาอุปสรรค และทางออก* (รายงานการวิจัย). สถาบันพระปกเกล้า.
- เครย์ตัน, เจมส์ แอล. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน: การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม* (วันชัย วัฒนศัพท์ และ ถวิลวดี บุรีกุล, ผู้แปล). สถาบันพระปกเกล้า.
- จุฬารณีย์ โสตะ. (2543). *พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาตนเอง = Human behaviors and self development*. ภาควิชาสุศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจลิยว บุรีภักดี. (2545). *การวิจัยชุมชน*. เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
- ชนินทร ม้าทอง. (2560). *แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง Political communication concept*. *วารสารคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2(1), 163-175.
- ชัยพจน์ จำเรณุนิติพงศ์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี*. (งานนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจที่ไม่มีกรณีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐานิตา เถลิ้มช่วง. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา*. *วารสารชุมชนวิจัย*, 10(1), 82-90.

- ฐิติมา อิ่มรัตน์. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค้การบริหารส่วนตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
ฐานข้อมูลงานวิจัย (RBRU e-theses).
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). *การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สถาบันพระปกเกล้า.
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร. (2520). *ระบบประชาธิปไตย*. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ธีระพงษ์ วงหาจักษ์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค้การบริหารส่วนตำบลห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิตที่ไม่มีการตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นภาพร ยามศิริ. (2549). *ปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่). ฐานข้อมูลงานวิจัย (CMUIR).
- นันทนา นันทวโรภาส. (2558). *สื่อสารการเมือง ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. แมตสมิเดีย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล (2549). *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม*. สถาบันพระปกเกล้า.
- บัณฑิต อ่อนคำ และ สามารถ ศรีจำนงค์. (2544). *การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. บีเอส การพิมพ์.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2539). *การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีณา อุดมกัน. (2553). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิตที่ไม่มีการตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปัทมา สุขกาบั้ง. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา สภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต*. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 7(2), 42-59.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2534). *การเลือกตั้งกับการพัฒนาการเมือง* [เอกสารที่ไม่มีการตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พิชิต รัชตพิบูลภพ. (2559). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร*. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 14(1), 99-120.

- ภัทรวดี แก้วประดับ. (2546). *การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย*. (ปัญหาพิเศษ
ปริญญาโทบริหารธุรกิจที่ไม่มีการตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รักษา บรรเทิงสุข. (2539). *พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิอายุ 18-19 ปี ในการเลือกตั้งสมาชิก
ผู้แทนราษฎร วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538: กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่). ฐานข้อมูลงานวิจัย (CMUIR).
- วิสุทธิ โปธิแทน. (2524). *ประชาธิปไตย แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ*.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิสุทธิ โปธิแทน. (2551). *แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. สถาบันพระปกเกล้า.
- สมพิศ คล้ายวงษ์. (2543). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-20 ปี*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง). ฐานข้อมูลงานวิจัย (NRCT).
- สรุตา พลไชยสงค์. (2558). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ประกอบอาชีพในภาคธุรกิจ
เอกชน: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มลูกค้าและบุคลากรของ บริษัท เอ็น.อาร์. เอ็นจิเนียริง จำกัด,
สำนักงานใหญ่ (กรุงเทพมหานคร). *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 4(3), 212-
219.
- สัมฤทธิ์ ราชสมณะ. (2530). *กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจที่ไม่มีการตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง. (2559). *สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง*. [https://data.go.th/
organization/election_commission_of_thailand](https://data.go.th/organization/election_commission_of_thailand).
- สุขุม นวลสกุล. (2521). *การเมืองและการปกครองไทย*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุริยา วีรวงศ์. (2539). *ระเบียบวิธีวิจัย: และเทคนิคของการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม*. สถาบัน
พัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน.
- เสถียร เขยประทับ. (2551). *การสื่อสาร การเมือง และประชาธิปไตยในสังคมพัฒนาแล้ว*. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ ศรีพระจันทร์. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษา
เฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี*. ใน พัฒน์ศิรินทร์ สำเร็จรัมย์ (บ.ก.), *สร้างสรรค์และพัฒนา
เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัย
ระดับชาติ ครั้งที่ 2*. (น. 678-690). วิทยาลัยนครราชสีมา.

- Apiwat Mualchaiyaphum. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมือง*. <https://www.academia.edu/>.
- Bhasin, H. (2023). *Aristotle's model of communication*. <https://www.marketing91.com/aristotles-model-of-communication/>.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling techniques*. John Wiley.
- Communication Theory. (n.d.). *Berlo's SMCR modal of communication*. <https://www.communicationtheory.org/>.
- Kotler, P. (2000). *Marketing management* (10th ed.). Prentice-Hall International.
- McNair, B. & McNair, B. (2011). *An introduction to political communication*. Routledge.
- New World Encyclopedia. (n.d.). *Paul Lazarsfeld*. https://www.newworldencyclopedia.org/entry/Paul_Lazarsfeld.
- Newman, B. I. (1994). *The marketing of the president: Political marketing as campaign strategy*. SAGE.
- Newman, B. I. (1999). *Handbook of political marketing*. SAGE.

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชน
เจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร โดยมีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

คำถามคัดกรอง เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงการกลุ่มเป้าหมาย

ท่านเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง อายุระหว่าง 18-35 ปี

() 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่ สิ้นสุดการตอบคำถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.เพศ

() 1.ชาย () 2. หญิง

2.ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี () 2. ปริญญาตรี () 3. สูงกว่าปริญญาตรี

3.อาชีพ

() 1. พนักงานเอกชน () 2. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
() 3. นักเรียน/นักศึกษา () 4. อื่น ๆ

4.รายได้ต่อเดือน

() 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท () 2. 10,001-20,000 บาท
() 3. 20,001-30,000 บาท () 4. มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ระดับความคิดเห็น 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.ด้านความรู้ทางการเมือง					
1) การไปออกเลือกตั้งเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายที่กำหนดไว้					
2) การไปออกเลือกตั้งเป็นการแสดงออกทางการเมือง					
3) การไปออกเลือกตั้งจะส่งผลดีต่อระบอบประชาธิปไตย					
4) การไปออกเลือกตั้งได้เรียนรู้ระบอบการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย					
5) การไปออกเลือกตั้งได้รับสิทธิบางประการตามกฎหมาย					
2.ด้านลักษณะทางจิตวิทยา					
1) การไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี					
2) การไปออกเสียงเลือกตั้ง ทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อการเมือง					
3) การไปออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย					
4) การไปออกเสียงเลือกตั้ง จะได้รับรัฐบาลที่ดีมาบริหารประเทศ					
5) การไปออกเสียงเลือกตั้ง จะได้ผู้นำที่ดีมาบริหารหรือเป็นนายก					
3.ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง					
1) ได้รับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์จากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)					

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2) ได้รับความรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ					
3) ได้รับความรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์					
4) ได้รับความรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์					
5) ได้รับความรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต					
6) ได้รับความรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ทางป้ายโฆษณา					
4.ปัจจัยด้านผลตอบแทน					
1) ได้รับความตอบแทนจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง					
2) ผู้สมัครหาเสียงว่าจะสร้างสาธารณะประโยชน์ให้					
3) การเดินทางไปใช้สิทธิได้รับความสะดวก					
4) ได้รับความตอบแทนจากหัวหน้างานหรือนายจ้างที่กำหนดพรรคการเมืองให้เลือก					
5) ได้รับความตอบแทนจากเพื่อนที่แนะนำให้เลือกพรรคการเมืองที่กำหนดไว้					

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ระดับความคิดเห็น 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง					
1) ได้ตรวจสอบรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง					
2) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
3) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต					
4) ติดตามผลการเลือกตั้ง					
5) ชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง					

การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง					
1) เข้าร่วมเดินรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้ง					
2) ร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น					
3) เข้าร่วมกับผู้สมัครรับเลือกตั้งประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคลหรือนโยบาย					
4) เป็นผู้ร่วมช่วยเหลือ สนับสนุนเงินหรือวัสดุอุปกรณ์					
5) ร่วมเป็นทีมหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง					
3.ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง					
1) เสนอตัวเข้าสมัครการเลือกตั้งหรือเป็นฐานเสียง					
2) สมัครเป็นสมาชิกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
3) เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมืองต่าง ๆ					
4) สมัครเป็นตัวแทนกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง					
5) เข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมของกลุ่มการเมือง					
4.ด้านการชุมนุมทางการเมือง					
1) เข้าร่วมฟังการปราศรัยของกลุ่มการเมือง					
2) เข้าร่วมชุมนุมเพื่อเห็นด้วยหรือคัดค้านบางนโยบาย					
3) เข้าร่วมการลงชื่อ เพื่อประท้วงหรือต่อต้านการดำเนินงานของภาครัฐ					
4) เข้าร่วมชุมนุมของกลุ่มการเมือง					
5) เข้าร่วมการลงชื่อ ร่วมชุมนุมหรือเดินขบวน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นางสาวณิชานัญญ์ ณ นคร
- วัน เดือน ปีเกิด : 14 มีนาคม พ.ศ.2546
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 888/2 หมู่บ้านเดอะแกรนด์ วิภาวดี 60 ซอยวิภาวดีรังสิต 60 แยก 14
แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
- วุฒิการศึกษา : รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม, 2564
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม, 2567
- การเผยแพร่ผลงาน
- ณิชานัญญ์ ณ นคร และ ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทาง
ประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร. วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 11(1), 78-87.